ԺԲ. ՏԱՐԻ 3387 (Ն. Տ.) 10 ՅՈՒՆԻՍ 1895 — 29 ՄԱՅԻՍ 1895 — 17 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1312 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درد اداره سی عزتلو آره‌وك غازه‌سی اوده‌سنه مراجعت اولنمالیدر

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանկ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Ֆրանկ. Ոսկի	2
Դաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ Ղրուշ	50

Խմբագրութեան հասցէն՝ Գալաթա, Եռակող Դեմ. այլ գրութիւն չի տրուիր։

Les annonces sont reçues AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՍԷՐ

«Բարեկամութիւն և սէր կրնա՞ն զգացուիլ միեւնոյն առարկային նկատմամբ, և այս զգացումներէն մէկը միւսը վանելու պատճառ չըլլա՞ր արդեօք։—Այս հարցումը զոր ուղղած էր Ֆէլիքս իր գրական յաւելուածին մէջ, շատ մը պատասխաններ ստացած է ուրոցմէ քանի մը հատուածներ ընտրանօք մեր ընթերցողներուն ներկայել շահեկան կը համարինք։

Նախ, ի՞նչ է սէրը։ Ո՞ւմնց համար խորհրդաւոր և այլոց համար իրապաշտական, սէրը՝ նոյն իսկ ընդհանուր առմամբ՝ հազարումէկ ձեւերով կ'ըմբռնուի և ի յայտ կուգայ։ Բանաստեղծները միայն կրցած են բացարձակ սահման մը տալ անոր, վասն զի տեսչականացուցած են զայն։ Ցեռոյ, սէրը զգացում մը չէ, այլ ամբողջութիւն մը տարտամ զգացումներու որոնք յաճախ իրարու կը բախին և իրարու կը հակառակին։ Իսկ բարեկամութիւնը աւելի դրական ձեւ մը կ'առնէ ու աւելի խաղաղիկ հանգամանք մը կը ներկայացնէ։ Բայց որովհետեւ այս երկու զգացումները չեն կրնար բաղդատուիլ իրարու հետ, հա՞րկ է եզրակացուցել թէ կարելի չէ երկուքը մէկանց զգալ միեւնոյն առարկային նկատմամբ։

—Անշուշտ, կ'ըսէ պատասխաններէն մէկը։ Երբ այս ձգտումը, որ բարեկամութիւն կը կոչուի, գրգռուած և զօրացած է երեւակայութենէն, կ'ըլլայ սէր։ Հետեւապէս, այս վերջինը լուսէյին կը պարունակէ առաջինը։ Մարդ ընդհանրապէս կը սիրէ ինչ որ գեղեցիկ է ֆիզիքապէս ու բարոյապէս։ Երբ տեսնուին երկու էակներ որք զիրար կը լրացուցնեն, երկու էակներ որք կը սիրեն զիրար այն սիրով զոր բնութիւնը դրած է մարդկային սրտին մէջ, կընայ հաստատուիլ որ մէկուն երջանկութիւնը սեղմօրէն կապուած է միւսին երանութեանը։ Փոխադարձ ծառայութիւններ, անձնուիրութիւն, զոհողութիւն, անձնուրացութիւն, ամեն ինչ որ կը պատկանի բարեկամութեան՝ նմանապէս կայ սիրոյ մէջ՝ գերազանց աստիճանով։

Բարեկամութիւնը գոյութիւն ունի նաեւ սիրոյ մէջ երբ սա, իր սաստկութեան գագաթնակէտն հասնելով, կը փոխուի անուշ և գիրգ հաղորդակցութեան մը, փոխադարձ երախտագիտութեան սիրոյ մը, փոխադարձ վըստահութեան ու սրտաբացութեան յարատեւ պէտքի մը։

Նոյն կարծիքը կը յայտնուի նաեւ ուրիշի մը կողմէ։

—Սէրն ու բարեկամութիւնը ուրիշ ազդեցութիւն չունին մեր վրայ եթէ ոչ մղել մեզ որ ի հարկին մեր երջանկութիւնը զոհենք ուրիշ անձի մը երանութիւնն ապահովելու համար։ Ուրեմն զոհողութեան պէտքը այս երկու զգացումներուն մէջ ալ կայ հաւասարապէս։ Միայն կը տարբերին այն տպաւորութեամբ զոր առաջ կը բերեն հոգւոյ վրայ, կամ, եթէ կրնայ սապէս բացատրուիլ, իրենց սաստկութեան աստիճանովը։

Ակնհայտ հետեւցնելու չէ սակայն որ սէրը չափազանցուած բարեկամութիւն մըն է։ Իր եռանդը պիտի մնուցանէ կամ սիրուած առարկային հայեցողութեամբը կամ անոր տիրացումովը։ Պարագային համեմատ բուռն, զայրագին, կրքոտ պիտի ըլլայ։

Բարեկամութիւնը պիտի ըլլայ աւելի մեղմ, աւելի հանդարտ և միշտ աւելի հաւասար։ Անշուշտ պիտի տժգունի սիրոյ հանդէպ։ պիտի տժգունի՝ ամբողջովին անհետանալու աստիճան, բայց երբէք չպիտի մեռնի և թագուն վիճակի մէջ պիտի մնայ հոգիին խորը։

Միեւնոյն կարծիքը բանաստեղծօրէն յայտնուած կը գտնուի հետեւեալ տողերուն մէջ։

—Եթէ սէր կը կոչէք այն առօրեայ զգացումը որ զգայութիւնը կարմնցունէ երբ բնութիւնը նշանը տայ։ մարդոց՝ երբ հասնի պատանեկութեան տարիքը, թռչնոց՝ երբ գարունն յայտնուի, և թիթեռնիկներուն՝ երբ ծաղիկները փթթին, այն ատեն սէրը կը գոհանայ։ Վաղանցիկ զգայութիւն մըն է լոկ զգացումներու պէտք մը։ Ֆիզիքական սէրն է, անկատար սէրը։

Բայց եթէ սէր կ'անուանէք այս տեւական զգացումը ուր սիրտը մեծ բաժին ունի, երկու սիրտերու այս ներքին միութիւնը, հոգեան այս փոխանակումը, ինչպէս կ'ըսէ Միշլէ, ուր երկու կեանքեր կը խառնուին մէկ կ'ըլլան, այն ատեն պիտի տեսնէք որ սէրը չարտաբերբարեկամութիւնը որ անոր հետ կը ձուլուի, կ'ամրապնդէ զայն, անոր յաջողելու համար առանց ցնցումի, երբ մարդ տեսնայ իր կեանքի գարունին թռչիլը և երբ տխուր ձմեռը, ձիւնապակեվով զայն, անջերմ ճառագայթ մը միայն թողու սիրոյ համար։

Աւասիկ հիմակ սիրոյ յուսախաբ մը, որ կը վախնայ անկից, որ թերեւս պատճառ ունեցած է զայն անիծելու, և որ, հաղուագէպ բան, հաւատարիմ ու անկեղծ բարեկամներ գտած է զայն մխիթարելու համար։

Սիրոյ ու բարեկամութեան միջեւ բոլոր տարբերութեանց պատճառը սա է որ զգացումները դեր կը խաղան սիրոյ մէջ։ Պիտի ընդվզին սիրոյ դէմ, երբէք բարեկամութեան դէմ։

—Սիրոյ մէջ նախ և առաջ սիրուած եակը՝ անձն է։ սիրուողը՝ էս Նէ։ էս ինչ է։ բարեկամը իմ ուղեկիցս է, իմ եղբայրս։ Որովհետեւ անոր մէջ ճաշակներու և զգացումներու համաձայնութիւն մը կայ, հոգիի արենակցութիւն մը անձիս հետ, ի մէջ այլոց զայն ընտրեցի։ այս նկատումներէն ոչ մէկը իսկապէս կը գտնուի սիրուհիի մը ընտրութեան մէջ։ Զայն պաշտելով, կընայ ըլլալ որ կորսնցունեմ ով ըլլալուս գիտակցութիւնը։ այս բանը պիտի յիշեցունէ ինձ ամեն անգամ՝ երբ միտքս բերեմ բարեկամս։ Ճշմարիտ բարեկամութիւնը՝ երկու հոգիներուն մէջ՝ հաւաքումն է ինքնութիւններու։

Ուստի, ան որ բարեկամ մը ունի՝ ապահովապէս ունի իրական առաքինութիւններ։ Պարկեշտ մարդոց միջեւ կեցող բարեկամութիւնը բարերար միայն կրնայ ըլլալ։ Սէրը կրնայ բարիք բերել, բայց ո՞րչափ չարիք պատճառուի։ Բարեկամութիւնը չի կրնար ունենալ սիրոյ ազէտալի արդիւնքը, վասն զի ոչ մէկուն ոչ միւսին համար ստրկութիւն մը չէ։

Եւ հիմակ պէտք է ուղղել հարցումը։ սէրը կ'արտաքսէ՞ բարեկամութիւնը միեւնոյն առարկային համար։—Զարտաքսէր, սա պատճառով որ որքան սաստիկ ըլլայ, այնքան չի կրնար գնահատել այդ առարկային ճիշդ արժէքը։ Բարեկամութիւնը կը ճանչնայ առաքինութիւններն ու պակասութիւնները։ Այն օրը որ սէրը յատակտես ըլլայ, այլ ևս սէր չէ։ անտարբերութիւն կամ թերեւս հակակրութիւն իսկ յաջորդէ անոր։

Նամակագիր մը շատ հանճարեղ դաղափար մըն է ունեցեր, թէեւ նուազ գործնական։ հոգեբանական ժամահար մըն է երեւակայեր։

Այս նոր տեսակ անգայատպիը գիւրին է շինել։ կընայ դամէ մը կախուիլ։ դայն քննելով, կը գտնես թէ սիրտդ ինչ վիճակի մէջ է։ Զայն կազմոյ երկու ծանրոցներէն մէկը կը ցուցունէ սիրոյ աստիճանը, միւսը՝ բարեկամութեան աստիճանը։

Երբ սիրոյ ծանրոցը 100 աստիճան է, բարեկամութեան ծանրոցը բոլորովին զերօ աստիճան կը ցուցնէ։ Բայց մի վհատիք։ ճիշդ մէջտեղ մը կայ։ Երկու ծանրոցներն իրարու կը հանդիպին 50 աստիճանին վրայ։ Մտատիպար բարեխառնութիւնն է այս։ զգացումները թերեւս քիչ մը գաղջ են, բայց այս միջինը իր հրապոյրներն ունի։

Վերջապէս, ներկայացուած բոլոր կարծիքներուն մէջ, սէրը նկատուած է մերթ իբրեւ լոկ ֆիզիքական զգայնութիւն մը, մերթ իբրեւ բարոյական զգացում մը։ Հարկէ՞ նկատողութեան առնել զայն այս կրկին տեսակէտով՝ երբ բարեկամութեան հետ բաղդատուի։

Հետեւեալ նամակը, զոր ստորագրած է «անսիրտ կին մը»։ կ'ըսէ թէ կատարեալ սէրը ինք իր մէջ կը բովանդակէ ամբողջ բարեկամութեան մը բոլոր յատկութիւնները։

—Սէրն այնքան դեր ի վեր է բարեկամութենէն, որ այս վերջինն ալ գոյութեան իրաւունք չունի երբ սէրը կայ։ Ճշմարիտ սէրը ըսել կուզեմ։

Բացառութիւններ կ'ընդունիմ։ օրինակի համար, եթէ երկի մարդու մը եւ կնոջ մը միջեւ կեցող բարեկամութեան յաջորդէ սէրը, ոչ միայն զգայութեան սէրը, այլ ճշմարիտ սէրը, և եթէ բացառիկ, անյաղթելի արգելքներ ըլլան որպէսզի այս սէր յայտնուի։ Բարեկամութիւնը ապրիս է, նոյն իսկ աւելի ուժով, աւելի անձնուիրութեամբ, քանի որ այս բարեկամութիւնը, մէկ ցոլքն ըլլալով սիրոյ, չի կրնար եսասիրութեամբ արատուիլ, ինչպէս շատ անգամ կը պատահի բարեկամութեան մէջ։

Սէր. վա՜յ բառ որ այնքան քիչ, այնքան գէշ հասկցուած է։

—Եզրակացութիւն.

Երիկ մարդու մը եւ կնոջ մը միջեւ ոչ միայն բարեկամութիւնը կրնայ գոյութիւն ունենալ, այլ շատ աւելի գաղտնի զգացում մը որ սապէս կրնայ սահմանուիլ։

Աւելի քան բարեկամութիւն, նուազ քան սէր։

Ժառ Թիէպօ օր մը կը պատասխաներ կնոջ մը որ իր բարեկամներուն վրայ կը խօսէր։ «Դուք բարեկամ չունիք. սիրահարներ են ոչք կը յուսան և սիրահարներ ոչք կը զլխան»։

Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՏՊԱՐԱՆԸ

Ակնկալ առաջ ծանուցինք թէ Ս. Էջմիածնայ տպարանը հրաւէր ստացած էր մասնակցելու Բեգրպուրգի մէջ բացուած «Տպարանական գործերու Ցուցահանդէսին»։ Մայր Աթոռոյ Տպարանի վարչութիւնը մեծ ուշ իսցած էր, սակայն հարկ եղած թղթակցութիւնն ստանալէ յետոյ փութայ ուղարկել՝ Երեւանցի Սիմէոն Կաթողիկոսի օրէն (1774) մինչեւ ցարդ տպագրուած գրքերէն մէկ մէկ օրինակ։ Բեղրպուրգի ծանօթ հայ վաճառականներէն Գ. Խօջէնիանեան յանձն առեր է գործերով զարդարել Ցուցահանդէսի այն մասը որ յատկացուած էր մեր տպարանի արտադրութիւններուն, որոնց կարգադրութեան հոգը սիրայօժար ստանձներ է Գ. Ն. Բէրբէրեան։ Այս երկու ազգայիններն ալ չնորհակալութեան գրեր ստացեր են Մայր Աթոռէն։

Ս. Էջմիածնայ Տպարանի 125ամեայ գոյութեան վրայ—այն է 1774էն մինչեւ 1895—որոշ գաղափար մը տալու համար, պատկերազարդ յայտարարութիւն մը տպագրուելով, ցուցահանդէսն այցելողներուն տպագրութեան նիրքեւ գրուեր է։

Այս յայտարարութիւնը կըսէ թէ, վերջին հետազօտութիւններուն նայելով, առաջին հայ տպարանը հիմնուեր է ի Վենետիկ, 1512ին, «ոմն Յակոբի աշխատութեամբ»։ Զանազան ժամանակներ տպարաններ հաստատուեր են նաեւ ի Կ. Պոլիս, Ամսդերդամ, Կալկաթա և այլ տեղեր։ Գրէթէ ամենուրեք այդ տպարաններ հիմնուեր են Ս. Էջմիածնի անունով, և յաճախ անոր օժանդակութեամբ։ Իսկ բուն Էջմիածնայ մէջ, ԺԸ. դարուն միայն հաստատուեցաւ առաջին տպարանը։ Թէեւ ԺԷ. դարուն, Յակոբ Կաթողիկոս մտադիր էր տպարան հաստատել ի Ս. Էջմիածին և այդ նպատակով 1656ին Մատթէոս անուն սարկաւագ Արեւմուտք զրկեց, բայց տեղական պատճառներով՝ անոր ձեռնարկութիւնը գլուխ չելաւ։

Վերջապէս Սիմէոն Կաթողիկոս 1769ին ձեռնարկեց տպարանի հիմնարկութեան և հինգ տարի ետքը տպագրեց առաջին գիրքը, Տօնացոյց։ Բայց տպարանի սկզբնական կազմակերպութեան, մանաւանդ առնոր տեւականութիւնը հաստատ հիմերու վրայ դնելու համար արգելքներ պարագայներ կային։ տպարանական գործիներ, մանաւանդ թուղթ բերել տալը շատ սուղի կը նստէր։ Եւ ահա, նոյն Սիմէոն Կաթողիկոսի ջանքով Ս. Էջմիածնայ մէջ թուղթի գործարան հիմնուեցաւ։

Դժբաղդաբար, Սիմէոն Կաթողիկոսի մահէն յետոյ, թէ՛ գործարանը և թէ՛ տպարանը երեսի վրայ մնացին։ 1870ին միայն, Գէորգ Դ. Կաթողիկոսի օրով, տպարանը վերանորոգուեցաւ և սկսաւ յաջողութեամբ գործել։ Հանգուցեալ Մակար Կաթողիկոսն ևս հոգ կը տանէր արպարանին վրայ որ այժմ ևս մասնաւոր ուշադրութեան առարկայ է։

ՓՈԹՈՐԿԱՒԻՃ ԳԻՇԵՐԸ

ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

Ա.

Օգոստոսի վերջին երկայն օրերէն մին էր, և այդ օրուան մեծագոյն մասն անցաւ վերազարթի անհրաժեշտ պատրաստութիւններով ի Մարսէյլ։ Մենցեալ մի քանի ժամերն ալ անդգալապէս կը սահին այդ վաճառաշահ ոստանին ամենէն բազմամարդ ու յանկուցիչ մասանց մէջ թափառելով։

Երեկոյեան ժամերն ալ տօնավաճառին կը յատկացուին։ Այս տօնավաճառը տեղի կ'ունենայ ամեն տարի այս եղանակին մէջ։ քանի մը շաբաթներ կը տեւէ, ընդարձակ հրապարակ մը կը գրաւէ քաղաքին մէջ, և շարունակ ի մասնաւորի եւրոպական զովագոյն պահուն, ժամանակաւոր կը լլնի խուռն բազմութեան մը։

Երկսեռ մանկանց ու պատանեաց հոն հոյլեր մանաւանդ, ընդ որս յաճախ հաճութեամբ կը խառնուին նաեւ բազմաթիւ չափահասք, կը գտնեն հոն բազմազան հրապուրիչ զբօսանքներ, զորս մարդկային միտքը կրնար խորհիլ ու հնարել.— զարդարուն չոգեմակոյկով մը կը նաւարկեն լայնածաւալ բոլորակ աւազանի մը վրայ, շշնչող չոգեկառքով ման կուգան երկաթեայ ձաղարուն վրայ, որ շրջանակ մը կը կազմէ ընդարձակ. «ռուսական լերանց» վրայ կը սահին բալխիրներով, ոսկեզօծ կախարանաց մէջ ընկղմանած կը տարուբերուին օդին մէջ. փայտէ կամ մետաղէ ուղտերու, ռաւիշներու, վագրերու վրայ հեծած՝ արագ արագ կը դառնան շուրջանակի այնքան զուարթ, այնքան խնդամոյ ճիչերով, կատակներով։ Ո՞ը մին թռուել, ամենքն ալ շռայլ ճոխութեամբ, վիճակաւոր փափկանկատ ճաշակով պատրաստուած, այնպէսի կայտառ ոգեւորութիւն, այնպէսի սրտագին խինդ ու ծիծաղ, բոլորն ալ անհամար լոյսերու ակնախտիղ ցոլքերովն ողողուն։ Զարմանալի չէ որ ամեն հասակէ ու դասակարգէ անձինք, բազմաթիւ ամաց հոգն ու բեռը մոռցած՝ կանգ կ'առնուն հոս ընդ երկար մանկական կայտառութեան գրաւիչ հրապոյրներէն կախարդուած, հիշատակից անբոլոց մէջ կորսուած։

Շատեր ալ կան որ ճոռոմ զրուանակներով, մեծաշուք ձեւերով կը թափանցեն անցորդներն անոնց լուսոյ մը վճարելով մտնել դիտել այն նշանաւոր տեսարաններն ու հրաշալիքները զորս ի ցոյց դրած են իրենք։ Դուսիս մը կայ առանց մարմնոյ որ կը խօսի, կը ծիծաղի։ Կին մը կայ մեսերացեալ որ փակ աչքերով կը տեսնէ, կը գուշակէ։ Հոկայ մը կայ որ կառապի առիւծներու ու վագրերու հետ կը մաքառի անդէն։ Մարմնամարզներ կան որ անհաւատալի խաղեր կը կատարեն։ Կրկէսներ կան ուր արշաւներ կը կատարուին ձիերու, կառքերու։

Բայց անտարակոյս կիրթ կենդանեաց դերերն են ամենէն ուշադրաւն ու ծիծաղաբերը, ոչ այնքան համբերատար իւրաքանչիւր, պարզ ձիուն, լարախաղ այծին, մարմնամարզիկ ու ընթերցասէր չանց, այլ աւելի խելացակոյտ, հոպիտ մանր ու խոշոր կապիկներուն, ուրք խնջոյք մը կուենանան, պարահանդէս մը կը կարգադրեն, կառք կը վարեն, հիւր կընդունին։

Գիշերուան համար սենեակ մը վարձած եմ քաղաքին գլխաւոր փողոցներէն միոյն մէջ, հասարակաց պարտէզի մը յանդիման։ Տօնական օրերուն ցուրտ օրեր յաջորդած էին յանկարծ։ Բուռն փոթորիկ մը տիրած էր քանի մը օրեր ծովի ու ցամաքի վրայ, և իր հետքերը դեռ կը մնային մթնոլորտին մէջ։ Ֆրանսական պենսիոնի ոճով կահաւորեալ հանգստաւէտ սենեակ մը և անկողին, և նախընթաց գիշերն ալ գրեթէ անքուն անցուցած Լիոնէն մինչեւ հոս կառամբոյրին մէջ որ խճողուած էր Շամպերիի հանդէսներէն վերադարձող բազմութեամբ։ Բայց մթնոլորտին նկատմամբ վրդովիչ նախզգացումներ չեմ գտներ ինչո՞ւ հանգիստ չեն տար այդքան խոնջաչաց։ Հովը, որ անդուլ կը շարժի, կը սուլէ ոստախիտ ծառոց մէջ, մոլեգին ծով մը կը յիշեցնէ անդադար։

Դեռ նոր լուսցած էր, երբ յարգելի ու ճշդապահ մէկ բարեկամս կուգայ զուռս բաղխել մեր ժամադրութեան համեմատ։ Այդ առաւօտ իսկ պիտի մեկնի չոգնաւը. բայց յօժար չեմ բաժնուիլ այս քաղաքէն, առանց անգամ մ'ալ բարձրանալու մինչեւ մօտակայ սրբատայր բլուրը, մինչեւ Նոթրդամ տը լա Կառտի բարձրադիտակ եկեղեցին, ուսկից չքեղ ու լայնարձակ տեսարան մը կը պարզուի այցելուին աչացն առջեւ։

Ուստի օր մ'էր այդ հինգշաբթին. և յոգնախումբ բազմութիւն մը, մեծաւ մասամբ կանայք, կը գտնենք ճամբուն վրայ։ Սեպ ըլուրն ի վեր կը քայլենք արագ առաւօտեան զով ու պարզ օդովն կազդուրուած։

Խռնուած է սիրուն, գեղազարդ եկեղեցին։ Երգեցողի ու երգեցիկ մանկանց ներդաշնակ հոգեզուարճ գեղգեղանքը գըմբէթէ գմբէթ, կամարէ կամար կը տարածուէին, կը կրկնուէին զմայլական, խորհրդաւոր արձագանգներով։ Բարեպաշտութեան խորին զգացում մը կը տիրէ հոն ամենուրեք։

Վեր, գլխաւոր գմբէթին մինչեւ բարձրագոյն կատարը կը մպլցինք նեղ ու երկայն ոլորուն սանդուխներէն։ Բաղաքն ամբողջ ունինք մեր աչքց առջեւ, իր հասարակաց պարտէզներն, իր ծառուղիներն, հոյակապ շէնքերը, շրջակայ գորշ բլուրները, լայնատարած նաւահանգիստն ու ընդարձակ ամբարանոցները։ Եւ ծովը, խռով ծովը որ կը տարածուի, կ'ընդլայնի, որքան կրնայ զօրել մեր աչքը։ Խաժոռ են ամպերն ալ հորիզոնին վրայ կուտակուած, մնայլ ծալքերով։ Ուժգին հով մը կը ձագէ գլուզ անդադար։

Մեր մտաց երկաթեայ ձողի մը վրայ երփներանգ դրօշներ կը պարզուին։ Նաւու մը գալուստը նշմարած են դիտարանին պահակները, և այս նշաններով նորա ժամանումը լուր կուտան քաղաքին։ Հոկայ նաւ մ'է։ Յայտնի է իր երեւոյթէն թէ փոթորկայ հետ մաքառելով ճեղքա՝ է իր ճամբան։ Այդ հովն ու ալիք չին կրնար տեւել ընդ երկար։

Ս.ՈՐ. ՏԷՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (46)

ԷՕԺԷՆ ՄՕՐԷ

ՏԱՌԱՊԱԾ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ
ԴԱՏԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ԱՌՋԵՒ

Պ. Վալատիէ, այս պաշտօնը ստանձնելուն պէս, Բոնշարթրէն փոխադրուեցաւ. տեղին ուսումնարիւց, ընդհանուր հարցաքննութեան մը ձեռնարկեց, և իր խուցը դառնալուն, ա՛լ ձայն ձուն չհանեց։

Օրերն իրարու յաջորդեցին և շաբաթներ անցան. ամիս մը եղաւ։

Գործն երեսի վրայ ձգուած է, կ'ըսէին։

Զէք ճանչեար Պ. Վալատիէն, պատասխանեցին։

—Ուրեմն ինչո՞ւ կը սպասէ, կառաքէին քանի մը սրահներու մէջ. ոճիրը ակներեւ է. թունաւորում տեղի ունեցեր է, մասնագէտները հաստատեցին, զառիկով թունաւորում։

—Զառիկով, քիչ մը նախնական բան է։

—Մարդ ձեռքին տակ ունեցածը կը գործածէ։

—Բայց ո՞վ կրցեր է գործել այս ոճիրը։

—Ահ, այդ է խնդիրը։ Դժուարին է և ծանր. բայց Պ. Վալատիէ զօրաւոր է և մաքուր դուրս պիտի ելլայ։

Արդարեւ խնդիրը կերեւէր մութ և դրեթէ անթափանցելի, եթէ յանկարծ ձեռք բերուած խոստովանութիւն մը կամ դիպուածով առնուած նիւթական ապացոյց մը չիգային մէկէնիմէկ լուսաւորել դատաւորին միտքը։

Արդ, ասանկ բան մը երեւան չէր ելլեր. ուստի հարկ եղաւ երկար վարանումէ մը յետոյ, և ոճրի մը ստուգութեան հանդէպ, բուռն որոշում մը տալ։

Դատաւորը նախ հեռացուցած էր Էկ-Մորթի ապարանքին մէջ գտնուող օտարները։

Արդարեւ հարկ էր որ ոճրագործը տան մէջ բնակած ըլլար կամ յաճախ գար հոն, քանի որ ապացուցուած էր որ խեղճ մանուկմարդ աղջիկը յարատեւ թունաւորում մըն էր կրած կամ արագ հարուած մը։

Ասիկա ընդունուելէ յետոյ, շրջանակը մեծապէս կը նեղնար։ Հարկ չէր փնտռել ծառաներուն, կառապանին, սպասակներուն, խոհարարուհիին և աղախիններուն մէջ, քանի որ այս սպասաւորներուն մէկ մասը երբէք ներս չէր մտնար սենեակներէն և միւս մասն ալ դիպուածօրէն մտնելով հիւանդին սենեակը, ոչ անոր դեղերը ոչ բուսաջուրերը կը պատրաստէր, բնաւ չէր մօտենար անկողնին և երբէք չէր հսկեր։

Երկու հիւանդապահները չէին կրնար ըլլալ, վասնզի անոնք հիւանդին ծանրնալէն ետքը կանչուած էին և արդէն շատ ծանօթ էին Բոնշարդրէնի մէջ, ու բնաւ շահ մը չէին կրնար ունենալ աղջկան մահէն։

Զէին կրնար ըլլալ նաև միաբանութեան վանականներէն զրկուած երկու քոյրերը, յանձնարարելի կիներ, որք ճշմարիտ հոգածութիւն մը ցուցած էին հիւանդին համար։

Անշուշտ Պրոշար աբբան ալ չէր, սուրբ մարդ մը։

Պուա տը լա Վաքիէռ կոմսը, վշտալից նշանածը, ամեն կասկածէ զերծ էր։ Ինչո՞ւ մեղուներ զայն։ Հարցումն այնքան անհեթեթ էր որ ներելի իսկ չէր զայն մէջ բերել. թէեւ մարքիզուհին անմիջապէս զանիկա միտքը բերած էր, բայց զայն պաշտպանելու մտածումն իսկ տարութիւն մը չէր։

Հելլիօն չէր կրնար անձնասպան ըլլալ։ Բնաւ պատճառ չունէր տասը համար և հաղարներով պատճառ ունէր ապրելու։ Մանաւանդ մէկը կը սիրէր ու կը սիրուէր անկից։

Մնաց որ ո՞ւսկից պիտի գտնէր թոյնը։ Ցեռոյ տեսնուած էին իր տառապանքներն և իր ողբուկոծերն։ Մաքառած էր, անդադրում կրօրվով մաքառած էր այդ կանխակաս ու սոսկալի մահուան դէմ, զոր սոսկումով ու արհաւիրքով ետ կը մղէր։

Իր տարակոյսին ու տգիտութեանը մէջ, հարցաքննիչ դատաւորը պահ մը համարձակեցաւ կենալ Էկ-Մորթի մարքիզուհիին առջեւ։

Այս ոճիր անշուշտ անհասկնալի էր անոր կողմէ, ան որ այնքան անհեթեթ, այնքան յեղյեղուկ, այնքան անհաւասարակշիռ էր։ Խենդութիւնը հնարաւոր էր և գաւառուն ի նկատ առնելու էր մտաւորական խնդիրը։

Դատաւորը, մարդկային բնութեան տկարացումներուն ընտանեցած, երբեմն այնքան մեծ զարմանքներ կը յայտնէր որ իրաք չի կրնար մերժել ու է ենթադրութիւն, որքան ալ անհասկնալի ըլլայ։

Բայց այս ենթադրութիւն չէր կրնար ամենակարուկ քննութեան մը իսկ ընդդիմանալ։ Մարքիզուհին որդեգրած էր այդ աղջիկը. ոչ ոք կը ստիպէր զինք այդ բանն ընելու։ Իսկոյն սառուցեալ սիրով կապուած էր անոր և զայն երջանիկ տեսնելու համար ամեն ճիգ թափած էր։

Այլանդակ, անհեթեթ բնաւորութիւն ունէր, բայց վերջապէս խենդ չէր և շատ լաւ գիտէր հաշուել և ուզել ինչ որ ուզէր։

Դատաւորը բացը հանած ըլլալով այս զանազան անձերը, Մարքիզին դարձաւ։

Հոս աւելի երկար տեւեց իր գործը, և քիչ մնաց որ տոքթորը դատաւորին խուցը կանչուելով իբրեւ վկայ, հոն վար դրուեր իբրեւ ամբաստանեալ։

Բայց այս պարագային մէջն ալ բոլոր ենթադրութիւնները իրարու ետեւէ ինկան ցնդեցան։

Անշուշտ Մարքիզի սրատեսութիւնը թերացած էր։ Հիւանդութեան յեղկարծ ու տարօրինակ ծանրացումն աւելի կանուխ հակցած ըլլալու, հոգ ընելու, իր պաշտօնակիցները լուսաբանելու, ու ետ քաշուելու էր զգալով իր անբաւականութիւնը կամ բարձրաձայն յայտնելու էր իր կարծիքը։

Իր տգիտութիւնը կամ լուութիւնը դէթ արտասովոր բան էր։

Բայց ոճրագործը հոգ տարած չէ՞ր խոտորեցնելու գիտութեան մարդը, չէզոքացնելով թոյնի մը ազդեցութիւնները, ապա թէ ոչ անպատճառ երեւան պիտի ելլէր։ Արիոնը, Ռուսօի լաւանօմը նուազեցուցած էր ցաւը, քնացուցած էր հիւանդը, և փոխուքներուն առաջքն առած։

Արդէն տոքթորն ի՞նչ շահ կունենար սպասելով կամ նոյն իսկ ձգելով որ մեռնի իր մանկամարդ ու հարուստ յաճախորդը, այդպէս իր բժիշկի համբաւին մեծապէս վնասելով։

Վերջապէս նոյն ինքն այս Մարքեան չէ՞ր որ առաջին անգամ երեւան հանած էր թոյնը, սպասելով որ թունաւորիչն երեւան ելլայ։

Ամեն բան ազէկ կշռուելէ յետոյ տոքթոր Մարքեա տեղ ունեցած էր դատին մէջ, բայց իբրեւ վկայ և գլխաւոր վկայ, ոչ իբրեւ ամբաստանեալ։

Պ. Վալատիէ Բոնշարթրէնի լաւագոյն սրահներէն մէկուն մէջ իսկ ըսած էր.

—Մարդ մը որ քաջութիւն ունի իր գիտութեան անստուգութիւններն ու իր խրդճին տանջանքները խոստովանելու, այդ մարդը նկարագրի տէր է։

Այս կարծիք տարածուած էր քաղաքին մէջ, և քանի մ'անձերէ զատ որք անոր ընթացքը ուղիղ չէին գտներ և ամեն կշտամբանքէ զերծ, մեծամասնութիւնը իր կողմն էր, և սաստկապէս պիտի պաշտպանէր եթէ յարձակում կրէր։

Մարքեա յաղթականապէս իրաց հանուելով հարցաքննիչ դատաւորէն և հանրային կարծիքէն, ո՞վ կը մնար ամբաստանութեան հանդէպ։

Նոէմին։

Եւ, եղական բան, այս պատասխանատուութիւնն ընդունուելէն յետոյ այնքան կատարեալ կերպով կը ներկայանար որ սպառազէն կը կանգնէր։

Նիւթապէս, բարոյապէս, ամեն բան քննուելով, ուսումնասիրուելով՝ անիկա էր յանցաւորը։

Ամեն բան, իր թշուառութիւնները, իր ցաւերը, իր պայքարները, սիրտին տկարութիւնը կեանքի մեռութեան մէջ, ամեն բան, մինչեւ իսկ իր գեղեցկութիւնը, մինչեւ իսկ իր բնական հպարտութիւնը, իր անկախ բնաւորութիւնը ամեն բան կ'ամբաստանէր զինքը, կ'աղաղակէր.

Ինքն է։

Իրողութիւնները կը գիզուէին և աչքի կը զարնէին, ապացոյցները կը կուտակուէին։ Հարցաքննիչ դատաւորը գանոնք խմբած ու շղթայած էր։

Սակայն նախ սկսած էր վանել այս մտածումը։

Հետքն անշուշտ սխալ էր։ Նոէմի օրիորդ տը լա Շընէյի նկատմամբ ցուցուցած էր միտ անխառն քաղցրութիւն և բացարձակ անձնուիրութիւն։ Երկու մանկամարդ աղջիկներն առջի օրէն մտերմապէս կապուած կերեւային։ Պատուակալ օրիորդը, իր ստանձնած անշուք վիճակին մէջ խրախուս մնացած, կրցեր էր ճիկիլ շփացած աղջկան քմայքներուն և պահանջումներուն։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՅԻՍ 29/10 ՑՈՒՆԻՍ 1895

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՁԱԲՈՆՑԻՔ Ի ՖՈՐՄՈԶԱ. — Եւրոպան լրագրք հետեւեալ տեղեկութիւններն հրատարակեցին Ձաբոնցիներուն Ֆորմոզա մտնելու առաջին փորձին վրայ.

Անցեալ երեքշաբթի Ձաբոնական նաւատորմն հասաւ Քելունկի առջեւ, (նաւահանգիստ Ֆորմոզայի,) ցամաք ելնելու սահմանուած շատ մը զօրքով։ Կղզեցիք մեծ բազմութեամբ հաւաքուած էին Ձաբոնցիներուն ցամաք ելնելուն դէմ գնելու համար, և ծանր պայքար մը կը գուշակուէր։ Զորեքշաբթի առաւօտ, մարտանաւերուն թնդանօթներէն տեղացող կրակով պաշարուած, կայսերական զօրագունդը ցամաք հանուեցաւ, և անմիջապէս յարձակեցաւ կղզեցիներուն վրայ, որք իրենց բազմութեամբ միայն ահարկու էին, և ծանր վնաս կրեցին, առանց խիստ դիմադրութիւն մը կարենալ ընելու։ Կղզեցիները ցրուելուն պէս, Ձաբոնցիք գրաւեցին Զան-Շօ-Ֆայ, առանց սպասելու որ մարտանաւերուն մէջ մնացած միւս գունդերը ցամաք հանուին։ Հինգշաբթի չարունակեցաւ զօրաց և ռազմամթերաց ցամաքումին։ Այս առաջին ընդհարման մէջ 300 Զինցիք կամ Հաքքայք մնան։ Ձաբոնցիներուն կորուստն ոչինչ է։»

ՖՐԱՆՍԵԻԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Սէն-Տիէէ (Ֆրանսա) յունիս 4ին կը հեռագրեն.—

Երէկ, գերմանական մաքսային պահակ մը, որ իւր հրացանով Ֆրանսական հողը մտած էր, Ռօն-սիւր-Բլէնի մէջ գինետուն մը հանդիպեցաւ և խմեց։ Հոն գտնուող քանի մը երիտասարդներ կատակներ ըրին։ Պահակը նեղացաւ և հրացանն ուսին վրայ դրաւ նշան առնելու համար։ Բայց զէնքը ձեռքէն ասին անմիջապէս, և մարդն առանց հրացանի գերմանական հողը դառնալ հարկադրեցաւ։

ՍՊԱՆԻՈՅ մէջ մին քան զմիւսն ծանր դէպքեր իրարու յաջորդեցին անցեալ շաբաթուն։ Նախ՝ Քուպայի ապստամբութեան վրայ աւելի ծանր լուրեր առնուելն, յորմէ կ'երեւի թէ երկար պիտի տեւէ այս գործ։ Երկրորդ, Բրիմոտէ Սիվէրա զօրապետին զարնուելը չարագործի մը կողմէ։ Եւ երրորդ, նախարարութեան վերջնական հրաժարը. զի Խորհրդարանն այնքան սրմտած է Քուպայի մէջ գործող անյաջող ընթացքէն որ նախարարական առաջարկներուն ականջ չի կախեր։ Ռիվէրա զրաւելը զարնուն է Բրիմիդիսօ Ռլավիյօ անուն հարիւրապետն, որ յայտնի չէ թէ խեակոր՞ յա մէ թէ անձնական պատճառ մ'ունէր թշնամութեան։ Իրողութիւնն այս է որ իբր թէ գործի համար ներկայացաւ զօրավարին, և անոր կուրծքին ուղղելով ատրճանակն, երկու տեղէն ծանրապէս վիրաւորեց զնա։ Անմիջապէս պատերազմական ատենի մը յանձնուեցաւ, և հիմա հրացանի բռնուած պէսքէ ըլլայ։ Խնամակալ-Թագուհին ցաւալի արկածը լսելուն պէս ետ ձգեց դաշտային հանդէս մը։

ԱՒՍՏՐԻՍ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ.— Օրուան մեծ խնդիրն է Վիեննէյէրեց իշխանի նախարարութեան կողմէ Աւստրիոյ Երեսփ. ժողովոյն մատուցեալ «ընտրական բարենորոգման ծրագիրն»։ Հիմակ այս ժողով կազմուած է 353 երեսփոխաններէ որք կ'ընտրուին չորս տարիէ դասակարգերէ, այն է՝ մեծ կալուածատէրք, առեւտրական սենեակները, քաղաքներն ու գիւղերն։ Աւստրիոյ մէջ, խորհրդարանական դրութիւնն հիմնուած է «շահերու ներկայացման» վրայ, և սահմանադրական իրաւարանութեան վրայ գրող հեղինակներու մէջ կան շատեր որք ամենէն արդար կը համարին այս մէթոտ, այն է՝ շահերուն առաւելակշռութեան համեմատ որոշել խնդիրներն և ոչ թէ լոկ դլուխներու շատութեան համեմատ։ Բա նոր ծրագրին, երեսփոխաններուն թիւը պիտի բարձրացուի 400ի, և դասակարգերուն թիւը չորսէ հինգի պիտի հանուի, ընտրողութեան իրաւունք տալով գործաւորներուն ամենէն չնորհքով մասին։ Յարդ Աւստրիոյ գործաւորներն ընտրողութեան իրաւունք չունէին խորհրդարանական ընտրութեանց մէջ։ Դեղջուկներուն տրուած էր այս իրաւունք։ բայց գործաւորները գեղացի մշակներէն աւելի տգէտ չեն, ոչ ալ նուազ հոգածու։ 47 նոր երեսփոխաններուն 34ը պիտի ընտրեն առնուազն հինգ ֆիորին ուղղակի տուրք վճարող գործաւորները քաղաքներուն և գիւղերուն մէջ, (երկրագործներէն զատ, որք արդէն ընտրող են) և 13 երեսփոխան պիտի ընտրեն այն գործաւորներ որք ուղղակի տուրք թէեւ չեն տար, բայց արկածներու և հիւանդութեանց դէմ իրենք զիրենք ապահովագրած են գործաւորական մտուկներու։ Այս 47 երեսփոխանք բաժնուած են 16 նահանգներու մէջ՝ հոն գտնուող գործաւորական դասուն բազմամարդութեան համեմատ։ Այս կերպիւ երեսփոխական ընտրողներուն վրայ պիտի աւելնան 1,202,844 հոգի։ Յարդ ընտրողաթիւն էր 1,984,668։

ՖՐԱՆՍԱ.—Պ. Ֆելիքս Ֆոռ ի Բէրիկէօ բանախօսելով գովեց մարմնամարզի օգուտներն և ընդհանրապէս պատանեկութեան ֆիզիքականը զարգացնելու համար եղած ջանքերն և այն նպատակաւ կազմուած մարմիններն։ Ապա գնաց Պէրժառաք, ուր կատարեց բացումն յիշատակարանի մը ի պատիւ Տոլոտոնի շարժուն զօրաց, որք 1870ի պատերազմին մէջ, նոյմ. 9ին, Օրլէանի մօտ գերմանական գիրք մը գրաւած էին։ Գնդապետ տը Շատուա (Մերկոյտի անդամ) որ նոյն գնդին հրամատարն էր, ողջ մնացած զօրականները ներկայացուց Պ. Ֆելիքս Ֆոռի, որ խնդակցեցաւ անոնց քաջագործութեան համար։ Դերասան Պ. Բոլ Մունէ անոնցմէ էր և ներկայացուցիչներուն մէջ։ Ի Լիոնուն, դատական և առեւտրական նախարարք ընդառաջեկան Պ. Նախագահին, որուն տեղւոյն կաթոլիկ ժողովրդապետն և բողոքական հովիւն իրենց հօտերուն հայրենասիրութիւնն յայտնեցին։ Ապա Պ. Ֆ. Ֆոռ չոգենաւնստաւ և Պորտօ գնաց։ Քաղաքային պալատան մէջ, Անգլիոյ հիւպատոսը Նախագահին ներկայացուց հիւպատոսական մարմինն, որոյ երիցագոյն անդամն է։ Պ. Ֆոռ ըսաւ թէ հիւպատոսներուն ձեռքն է՝ շատ մը բաներ ընել ոչ միայն առեւտրական շահերուն զարգացման համար, այլ և Ֆրանսայի և միւս Տէրութեանց միջեւ բարեկամական յարաբերութեանց ամրապնդման համար։

ՖՐԱՆՁ ԵՈԶԻՖ ԿԱՑՍՐ, զատ զատ ընդունելով հունգարական և աւտրեան պատուիրակութիւններն, (որք ի Վիեննա գումարուած են Տէրութեան հասարակային շահերուն վրայ պէտք եղած անօրէնութիւններն ընելու,) յայտարարեց թէ ժողովոյն անցեալ տարւոյ գումարումէն ի վեր Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը գոհացուցիչ վիճակի մէջ գտնուած է, և պահպանուած են Տէրութեանց հետ բարւոք յարաբերութիւնք, որք նպատած են թէ երկրին զարգացման և թէ միջազգային խաղաղութեան ամրապնդման։ Աւտրեան քաղաքականութիւնը ջանադիր պիտի ըլլայ ահա սոյն խաղաղ վիճակն յարատեւ պահելու, յորմէ կը կայանան Եւրոպիոյ, ինչպէս և Աւստրիոյ ճշմարիտ շահերը։

ԱՆԳԼԻԱ.—«Ժուժկալութեան Ընկերութիւն» (ընդդէմ արբեցողութեան), որ մեծ ոյժ մ'է Անգլիոյ հանրային կեանքին մէջ, տեղեկագիր մը ներկայեց ներքին գործոց նախարարութեան, որով կը յայտնէ թէ «պատուաւոր դասակարգի պատկանող տիկնայք և երիտասարդք շաբաթեղնայ խանութներուն մէջ ոչ միայն շաբաթեղէն ու խմորեղէն կը ճաշակեն այլ և զանազան արբեցուցիչ ըմպելիք կը խմեն, որով կը գինոնքան, կամ գինովութեան կը վարժուին։ Որովհետեւ այսպիսի պատուաւոր անձինք կ'ամչնան հասարակ գինետուններ մտնել, ուստի եթէ հաստատարարներու (բաստաճի) և շաքարավաճառներու արգիլի ոգելից ըմպելիք վաճառել, գինովութեան շարժառիթ մը կը պակի»։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ արտաքին գործոց նախարար հանդուցեալ Պ. Կրիշէմի տեղ անուանեցաւ Պ. Ռիչարտ Օլնի, որ ներկայ վարչութեան մէջ ընդհանուր դատախազի պաշտօն կը վարէ, և Մասաչուզէտս նահանգի ներկայացուցիչ է։

ԱՀՈՒԵԼԻ ԱԳԼԻՏ ԴԵՍՏԻ ՎԸՍԱ

Մայիսեալ Նահանգաց Արեւմտեան Վիրճինիա նահանգին Բարբերսպուրգի քաղաքէն արտասովոր արկած մը կը հեռագրուի։ 250 թիթեղեայ անօթով պետական հասատատութեան մը կողմէ վառօդ պարունակող նաւ մը, զոր կը վարէին 20 անձինք, գետն ի վար կ'երթար, երբ եղերքը խմբուած աղջիկներ խօսքի բռնուեցան նաւավարներուն հետ։ Ասոնցմէ մին աղջիկներն աղջուելու համար թիկ վեր առաւ և յետոյ վար իջուց, բայց կ'երեւի թէ թիին ծայրն ուժգնապէս դպաւ թիթեղեայ տուփերէն մէնոյն, որով ոչ միայն նոյն տուփն այլ և միւսները պայթեցան։ Բոլոր նաւավարներն և եղերքի սիրաբանող աղջիկներէն երկուքը նոյն հետայն մեռան պայթումէն, նոյն նաւուն հետեւող ուրիշ նաւու մը մէջի մարդիկ վիրաւորեցան, քիչ մը անգին գտնուող Ջաղացք մը փլաւ, նամանապէս 10 տուն խորտակեցան, և կարգ մը լաստանաւեր եռին կապած գետէն վար իջնող չոգենաւ մը կոր կոր եղաւ մէջի մարդերով։ 30 մարդիկ որք Ջաղացքին մէջ կ'աշխատէին աւելի կամ նուազ ծանր վիրաւորեցան։ Կը հաշուուի թէ մեռելք և վիրաւորեալք երկու հարիւր պակաս չեն։ Բոլոր քաղաքն զգաց պայթման ցնցումն։ Ապակիներ կոտրեցան ամէն կողմ, և միայն այս մասին նիւթական վնասներու գումարումն 100 հազար սոլար կը պահանջէ։ Փողոցը քաջոր մարդիկ ցնցման ուժգնութենէն վար իսկան։

ՁՈՀՈՐԻ (Մալաքքա թերակղզի) իսլամ վեհապետն որ Լոնտոն գացած էր և անտի Կ. Պոլիս գալ կը մտադրէր՝ սաստիկ պաղատութեան մը հետեւանքով թոշատապէ բռնուելով մեռաւ Անգլիոյ մայրաքաղաքին մէջ, ուստից իւր մարմին պիտի փոխադրուի իւր երկիրը։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ ԿԱԹՈԼԻԿՆԵՐՈՒՆ գլուխ կեպպընս կարդինալ անցեալ շաբթուն Պապին ներկայացաւ, և Ամերիկայի կաթոլիկաց հոգեւոր ու բարոյական վիճակին և հաստատութիւններուն վրայ տեղեկութիւններ հաղորդեց։ Միացեալ Նահանգաց մէջ կաթոլիկ բարձրաստիճան կղերը ճիգեր կ'ընէ ժողովրդեան ստորին խաւերուն մէջ կրօնական դգացումը վառ պահելու և նոր սերունդին ալ իմացական առաջնորդութիւն ընելու՝ կաթոլիկ-համալսարանական կրթութիւնն ընդարձակելով և զարգացնելով։

ԱՒՍԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ Ի ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Թէքսմայրի հոչակաւոր աւազակախումբն անցեալ շաբթուն ձիրքակալեցաւ Քրավասարայի մօտ, ի Թեսալիա, հելլէն ոստիկանութեան և զօրաց հետ պայքարէ մը ետքն որ եօթն ժամ տեւեց։ Ոստիկաններէն երկու հոգի սպանեցան, աւազակներէն ալ երկու հոգի։

ԱՂԵՏԱԼԻ ԱՐԿԱԾ Պ. ՌԻՊՈՅԻ ԲՐՈՂ.— Տիկին Լանպէռ, քոյր Պ. Ռիպոյի՝ Ֆրանսայի վարչապետին, ծանր արկածի մը զոհ եղաւ անցեալ շաբթուն։ Ի Բալէ, չոգեշարժ թրամվէյով մը ծովեզերք գացած պահուն, գծերու ընդհատման կէտին վրայ, ուրիշ թրամվէյի մը գալը տեսնելով, տիկինը կը վախնայ, կառքէն վար կը նետուի, դծին վրայ կ'իյնայ, և թրամվէյը վրայէն կ'անցնի։ Խեղճ կինը գրէթէ նոյն հետայն մեռաւ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Սեւաստափոլի քաղաքապետն իմացուց Ֆրանսայի ծովային նախարարին թէ ռուսական նաւատորմին ի Ֆրանսա այցելութեան յիշատակն յաւերժացնելու համար Սեւաստափոլի տիկնայք հանդանակութիւն բացած են, որոյ արդիւնքն արծաթեայ պակ մը չինել պիտի տան և դնեն սոյն դիւաւոր յիշատակարանին վրայ որ կը գտնուի Ֆրանսական գերեզմանատան մէջ, (ուր ամփոփուած են ռուկերը Խրիմու պատերազմին մէջ ինկած Ֆրանսացիներուն։)

ՅԵՌԱԳԻՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 9 Յունիս.—Կայսրն այս գիշեր դարձաւ Քիլէ, (ուր գացած էր աչքէ անցուցնելու ջրանցին փրած մասին վերաշինութիւնն ու հանդէսին պատրաստութիւնները)։

—Ֆորմոզայէ եկող գերմանական առեւտրական նաւու մը վրայ յարձակեցան չինացի ապստամբք։ Գերմանական Իլլիս մարտանաւն այն նաւուն օգնութեան հասաւ, և ռմբակոծեց Բալ Ֆա չինական նաւահանգիստը։

ՓԱՐԻԶ.—Նախորդ ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէ (անցեալ օրուան վիճաբանութեան վրայ) հրաժարեցաւ երեսփոխանութենէ։

ԱԳԼԵՏԱՌԻՐ ԱՆՁՐԵՒՆԵՐ

ՇԳՈՒԻԴՍԱՐՏ (Վիւրթեմպերկ).— Անօրինակ ատատութեամբ տեղացող անձրեւներ ահեղ հոսանքներ և հեղեղներ յառաջ բերին։ Պալէնքէչ աւանն ու շրջակայքը ջուր կոխեց։ չատ չէնքեր փլան։ չատ մը մարդու կորուստք ալ կան։ հոսանքէն բռնուելով խեղդուած 30 անձերու դիակներ արդէն գտնուեցան։ ուրիշ ինն հոգի ալ մեռած են կ'ըսուի։

ՓԷՇԹԱ.— Ցորդ անձրեւներ հեղեղներ յառաջ բերին, որք ծածկեցին երկաթուղին. կառախումբ մը գիծէն դուրս ինկաւ և 15 վագոն կոտրեցաւ։ Բայց մարդու կորուստ չկայ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Երէկ Աւստրիոյ և Հունգարիոյ պատուիրակութիւնք իրենց տարեկան նստաշրջանն սկսան։ Լոպքովիչ իշխան աւստրեան Պատուիրակութեան և Առալա Անտրաշի կոմս հունգարական Պատուիրակութեան նախագահ ընտրեցան։ Ասոնք իրենց անդրանիկ բանախօսութեամբ ցաւ յայտնեցին սպարապետ Ալպրէխդ արշիդուքսի մահուան առթիւ, ու նմանապէս Թաղոքի կոմսի հրաժարման պատճառաւ, որոյ քաղաքական գործոց մէջ յաջողակութիւնն հաստատեցին, և յոյս յայտնեցին թէ անոր յաջորդ Կոլոբոսվարի կոմս քաղաքական նոյն ուղղութեանցին պիտի հետեւի։

ՄԱՏԲԻՏ.—Բուպայի դէպքերուն ստացած կարեւորութեան առջեւ, կառավարութիւնն որոշեց զօրապետ Մ'Իւս զրկել՝ յօժանդակութիւն Մարիչալ Մարդինէզ Բամբոսի։ Խորհրդարանէն խնդրուեցաւ 15 միլիոն ֆր.ի նոր վարկ մը Բուպայի ապստամբութեան ջնջման ծախուց համար։

ՖԻՈՐԵՆՑԻ.—Նոր և սաստիկ երկրաշարժ մը և ուրիշ երկու ցնցումներ ալ տեղի ունեցան. ժողովուրդն այս անգամ եւս լեռները փախաւ։ Բայց մարդու վնաս չկայ այս անգամ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Կը ծանուցուի բաժնետէրերուն թէ կանոնագրին 29 յօդուածին համեմատ, բաժնետէրերու ընդհանուր ժողովը տեղի պիտի ունենայ յունիս 26ին (Ն. Տ.) ի Լոնտոն, Վիկտորիա Հաուզ, Օլտ Պրոտ փողոց, կէս օրէն մէկ ժամ առաջ, ըսելու համար մասնախմբի Տեղեկագրին ընթերցումը, տեղեկանալու համար 94ի տարեշրջանին հաշիւներուն, որոշելու համար շահաբաժինը և ընդհ. մասնախմբին պակաս անդամներուն տեղ նորեր դնելու համար։

Կանոնագրին 27 յօդուածին համեմատ, ժողովին ներկայ գտնուելու իրաւունք ունին այն բաժնետէրերն որք առնուազն 30 (երեսուն) բաժնեթուղթ ունենալով, յանձնած ըլլան զանոնք գլխաւոր կեդրոնատեղին ի Կ. Պոլիս, կամ իր գործակալութիւններուն կամ մասնաճիւղերուն, ժողովին թուականէն առնուազն սաստ օր առաջ։ 1—4

ԱՐԱՐԲ ՆԱԽՈՐԴ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԱԶԳԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

ԵՌԱՄԵԱՑ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՄԸ

Ստացանք Ազգ. Հիւանդանոցի նախորդ Հոգաբարձութեան գործերուն վերաբերեալ ստուար տեղեկագիր մը, բաղկացեալ 164 երեսէ և քանի մը հաշուեկշիռներէ։ Հրատարակողն է Սարգիս էֆ. Թաշճեան, որ ինչպէս յայտնի է, վերջին ժամանակներս միայնակ վարած էր Հոգաբարձութեան պաշտօնը։ Տեղեկագրին մէջ՝ ըստ մեծի մասին Հոգաբարձութեան ժողովոյ արձանագրութիւններու և փոխանակեալ թղթակցութիւններու ընդարձակութեամբ՝ կը պատմուին այս հաստատութեան վարչութեան վերաբերեալ ամէն կարեւոր արարք 1891 նոյմ.16էն մինչեւ 1894 դեկտ. 31։ Խմբագրութիւնը, թէև չափազանց խնդուած պաշտօնագրերով ու վիճակագրական ցուցակներով, չատ յաջողապէս կատարուած է ի ձեռն երիտասարդ գրագէտի մը, անդամ Բերայի նորընտիր Թաղական Խորհրդոյ։ Ազգ. Հիւանդանոցի վիճակին հետաքրքրուողներուն ուշադրութեանարժանի էայս գրուած, ո՛չ միայն լոյս տալուն համար վերջին երեք տարիներուն մէջ յուզուած չատ մը անձնական և մատակարարական խնդիրներու վրայ, այլ և պարունակելուն համար չատ մը պաշտօնական թուանշաններ և վաւերագրեր որք միայն կարեւորութիւն մ'ունին միչտ։ Աւասիկ Տեղեկագրին պարունակութիւնը.

Գլուխ Ա.—Հիւանդանոց

Ա. Հիւանդանոցի բաժանմունք. Բ. Հիւանդանոցի պաշտօնեայք. Գ. Պատսպարեալք. Դ. Վիճակագիր հիւանդաց։ Ե. Մեռելոց համեմատութիւն։

Գլուխ Բ. —Բժշկական քննութիւն. Բ. Հրաժարում Տոքթ. Գասպարեան էֆ.ի. Գ. Հրաժարում Տոքթ. Եաղուպեան էֆ.ի. Դ. Պաշտօնավարութիւն և հրաժարում Տոքթ. Էլմասեան էֆ.ի և Տոքթ. Լարտիի։

Գլուխ Գ. —Կոմիսիոնէրներ օթանդրել մարդոց

Ա. Նպաստամատոյց Ծանձնաժողով. Բ. Խնամակալութիւն. Գ. Օրէնսգիտաց Մասնախումբ։

Գլուխ Դ.—Որբեանոց

Գլուխ Ե.—Մասպակոսպոս-Ռիան ճէ-ղ Ման Ա. Հասոյթք. Ման Բ. Ծախք։

Գլուխ Զ.—Կարգք։—Վերջաբան

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Վերջացող շաբթուն մէջ ցորենի գիները թեթեւ կերպով անկման հակամէտ էին։ Կարծր ցորեն չհասաւ։ 30,000 քիլէ կակուղ ցորեն հասաւ ինչպէս նաեւ 50,000 քիլէ կիրքա ու Աղիմա։

160,000 օխա եգիպտացորէն ծախուեցաւ օխան 27 փարայէն։ 7000 քիլէ գարի վաճառուեցաւ քիլէն 8¾—9 զրուշէն։ Հաճար չծախուեցաւ, որ կարժէ օխան 19½—20 փարա։ 300,000 օխա վարսակ ծախուեցան, Սեւ ծովու տեսակ՝ 16 փարայէն օխան, 20,000 պարկ ալիւր հասաւ, սակայն չծախուեցաւ։ Թեփը կարժէ 9½ փարա օխան։

Գործ չեղաւ լուրիաի, բակլի, կտաւատի, կանեփի, խաշխաշի, բամպակի և կորեկի վրայ, որոց գիներն են կանդինարը 100-130 զրուշ և 21-21½, 43-44, 48-50, 57-58, 32-33 և 50-51 փարա օխան։

Գալով արտածութեանց, 500 հակ թիֆթիկ ծախուեցաւ 20-20½ զրուշէն օխան, ըստ տեսակին։ Աֆիոն չը ծախուեցաւ։ 140 պարկ դեղին ճէհրի ծախուեցաւ, որուն 80ը՝ Գայսերի 86-100էն և 60ը՝ Զօրում՝ 55 փարայէն օխան։ Նոյնպէս վաճառուեցաւ 92 պարկ գագի խէժ, որուն 32ը՝ Գայսերի, Նիկտէ, սպիտակ, 20¾-20½ֆէն, 16ը՝ Գայսերի, նաթիւռէլ 15½-6½ֆէն, 40ը՝ Երզինկեան, Նիկտէ, դեղին, 10½-12½ֆէն և 4ը՝ Նիկտէ՝ ճալօ 7½ զրուշէն օխան։

14 տակառ Վիէննայի Էխոֆլոա ալքոլ հասաւ. հրապարակը հանդարտ է. անկարիւոր վաճառումներ եղան։

Գաղթականներէն 650 պարկ խահուէ հասաւ և ծախուեցաւ իւրաքանչիւր հարիւր օխան 12-13.50 օսմ. ոսկւոյ։ 4500 պարկ Թրիէսթէի չաքար հասաւ։ Թանկունի և եգիպտոսի բրինձ չհասաւ։ 200 պարկ ճարտնական բրինձ հասաւ, որուն հարիւրը ծախուեցաւ 152 զրուշէն։ Վերջացող շաբթուան մէջ մոմ ոչ հասաւ և ոչ ծախուեցաւ։

ՇԻՐԱԲԵՐԱԿԱՆ

"LEBENSVERSICHERUNGS & ERSPARNIS-BANK IN STUTTGART,,

ՍՈՍԿ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԹԷՅՈՒԹԿԱՐԹ

Ապահովագրեալ գումարք Ֆր. 525,000,000
Սրաշխատութեան դրամ » 146,250,000

Տէ՛ր

Պարտ ունիմք ծանուցանել Ձեզ թէ Պօլսոյ հրապարակին վրայ հաստատած եմք Ընդհ. Գործակալութիւն մը որու տնօրինութիւնն յանձնած եմք առ.

Տ. ԴՈՒՇԵՆԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

արդէն ի վարուց ծանօթ իւր ապահովագրիչ։

Տ. Գաւնիկ Աստուածատուր լիազօր արտօնութիւն ունի անուանելու դեր-զործակալներ եւ ստանալու առաջարկութիւններ։

Խորհելով որ նկատողութեան առնուք մեր Ընկերութեան յոյժ շահաւէտ պայմաններն եւ հաճիք զվեզ պատուել Ձեր ապահովագրական առաջարկութեամբ, կը ներկայիմք Ձեզ, Տէ՛ր, մեր խորին յարգանցն հաւաստին։

Շնորհակալութիւն կենաց ապահովագրոյ, Ընկերութ.,
Ընդհ. Տնօրինութիւն

ՏՕԳԹ. ԼԱՍԳՈՊՐԱՆՏ Լ. ԳԷՕՐԳ

Ընկերութեանս դրամատուններ՝

Բայսպաք (Գերմանիոյ Պետական Պանքան) Վինը Պանք-Ֆէրայն եւն. եւն.

ԾԱՆ. — Ընկերութեանս Պօլսոյ զննիչ բժիշկն է Տօքթ. Մորտման։ 3—3

ԱԶԳԱՔԱՐԿ

ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՆԴԷՍ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 35ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ

Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիները զրկուած թղթատարուելուն համաձայն՝ Սահմանադրութեան 35րդ տարեդարձը տօնուեցաւ երէկ Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի շրջափակին մէջ, մեծ հանդիսաւորութեամբ ու կատարեալ բարեկարգութեամբ։ Խառն ժողովոյ կողմէ նշանակուած կարգադիր մասնախումբ մը, եկեղեցականներէ ու աշխարհականներէ կազմեալ, ամէն կանխահոգ տնօրինութիւններ ըրած էր և երէկ ալ հանդիսավայրին մէջ հակեց սկիզբէն մինչև վերջը։

Առաւօտէն սկսեալ, հետզհետէ ստուարացող բազմութիւն մը կը հասնէր Եէտի-Գուլէ, իրարու յաջորդող կառախումբերով, որոնք ծանրաբեռնեալ՝ դժուարաւ կ'ընթանային։ Ասոնց մէկ մասը կանգ առին ի Դալը-Զէշմէ։ Հետիոտն եկողներ ալ կային, խումբ խումբ։ Հիւանդանոցի հանդիպակաց պարտէզին դուռը զարդարուած էր վայելչապէս։ դափնեզարդ յատակի վրայ սպիտակ ծաղիկներով վերտառութիւն մը, «35րդ տարեդարձ Սահմանադրութեան», ժապաւէններով շրջապատեալ, կը բարձրանար անոր վրայ։

Դեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէքսիճեան, ատենապետ կրօնական ժողովոյ, պատարագ մատոյց Ս. Փրկչի մատրան մէջ և հոգեհանգիստ կատարելէ յետոյ կիւլպէնկեանց գերեզմանին վրայ, Հիւանդանոցի ընդարձակ բակին մէջ քարոզ խօսեցաւ ժողովրդեան։

Ժամ 3½ին հասաւ Ս. Պատրիարք Հայրը՝ իր հետն ունենալով Պատրիարքարանի երկու դիւանապետները՝ Թէլեան ու Խաչատուրեան էֆէնտիները։ Ն. Սմենապատութեան գալուստը ողջունուեցաւ ուրախութեան ցոյցերով։

Ս. Պատրիարք Հայրն առաջնորդուեցաւ Հիւանդանոցի հիւրանոցն ուր կը գտնուէին արդէն բազմաթիւ եկեղեցական և աշխարհական ազգայիններ։ Եկեղեցական դասէն ներկայ էին Դեր. Տ. Գրիգորիս Ալէքսիճեան, Տ. Տիմոթէոս Սաֆրիչեան, Տ. Եղիկ Ապահունի, Տ. Կարապետ Դաղանճեան եպիսկոպոսները, Կրօնական ժողովոյ անդամ հարք և բազմաթիւ վարդապետներ ու քահանայներ։ Աշխարհականներէն՝ Քաղաքական ժողովոյ անդամք, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը, տեսուչ խորհրդոյ և կրթական հաստատութեանց անդամք, ազգ. մամլոյ ներկայացուցիչներ, ուսուցիչներ և այլն։

Ժամ 5½ին, սեղան տրուեցաւ 150 հրաւիրելոց։ Ս. Պատրիարք Հայրը, որ կը նախագահէր սեղանին, ճառ մը արտասանելով Սահմանադրութեան վրայ, շնորհակալութիւն յայտնեց Օսմանեան Գահուն և բաժակ պարպեց Վեհ. Սուլթանին կենաց։ Այս բաժակ պարպուեցաւ ծափահարութիւններով եւ ամենեքեան։

Տ. Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէքսիճեան բաժակ առաջարկեց Ամենայն Հայոց Հայրապետին կենաց և Բազմաքական ժողովոյ գեր-ատենադպիր Աւետիս էֆէնտի Թընկերեան՝ Ս. Պատրիարք Հօր կենաց։ Այս բաժակներ պարպուեցան ծափահարութիւններով։ Վերջին բաժակաճառն արտասանեց ատենադպիր Յարութիւն էֆէնտի Ն. Մոստիչեան (տնօրէն Կեդր. Վարժարանին)։

Փափահարութեանց և կեցցէներու մէջ աւարտեցաւ սեղանն, և Ս. Պատրիարք Հայրը առաջնորդուեցաւ Հիւանդանոցի հանդիպակաց պարտէզը, ուր հակիրճ բանախօսութիւն մը արտասանեց և օրհնեց ժողովուրդը. քիչ յետոյ մեկնեցաւ Ն. Սմենապատութիւն, ուրախութեան ցոյցերու մէջտեղ։ Աչքաթեան Սրբազան եւս ատենաբանութիւն մը արտասանեց։

Ժողովուրդը մնաց մինչեւ իրիկուն, երգելով ու զբօսնելով։

Սիսէն Պատրիարքարան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ մայիս 24ին վիճակային ընտրողական ժողով գումարուելով, որուն կը մասնակցէին Սիսի թեմին եկեղեցական և աշխարհական պատգամաւորները, Սիսի կաթողիկոսական ընտրելիներուն հնգապատիկ ցանկը պատրաստեր է։

Ընտրուեր են.	ձայն
Տ. Մատթէոս Ս. Պատրիարք	51
Տ. Մելքիսեդեկ եպիսկոպոս	50
Տ. Գրիգորիս եպիսկ. Աղէքսիճեան	49
Տ. Գրիգորիս եպիսկ. Յովհաննէսեան	
Տ. Հմայեակ եպիսկ. Դիմաքսեան	

Այս ցանկը պիտի հաղորդուի Խառն ժողովին, որ վաղուան համար ի նիստ հրաւիրուած է։ Ըստ օրինի, Խառն ժողովը այդ ցանկին մէջէն կընտրէ մէնոյն երեք անձինք, և յետոյ կը դարձնէ վիճակային Ընտրողական ժողովին, որ անոր վրայէն կատարէ կաթողիկոսի ընտրութիւնը։ Այդ ընտրութիւնը ապա կեդրոնին կը հաղորդուի, որպէս զի վաւերացնէ զայն։

Ս. Էջմիածնէն 300 մանեկ զրկուեր է ի Պատրիարքարան Սամաթիոյ հրկիզելոց յանձնուելու համար։

Երէկ իրիկուն, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը՝ Սահմանադրութեան հանդէսէն վերադառնալուն՝ ինքզինքը տակաւ զգալով, փոխանակ Պատրիարքարան երթալու, ուղղակի Իւսկիւտար գնաց ուր հանգիստ պիտի ընէ։

Պատրիարքարանի կողմէն Տ. Յովհաննէս Վ. Արշարունի և Տիրան էֆ. Քելեկեան շաբաթ օր Պաթում մեկնող աւարտական շոգենաւը երթալով, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ ողջերթ մաղթեցին Կ. Պոլսոյ պարսկական հրաժարեալ դեսպան Խատուլլահ խանի։

Հելլենական դեսպանատան թարգմաններէն մին շաբաթ օրը Պատրիարքարան գալով շնորհակալութիւն յայտնեց Ս. Պատրիարք Հօր, որ Եղիկոս Թադաւորին գահակալութեան տարեդարձին և դեսպանին որդւոյն մահուան առթիւ իր կողմէն Պատրիարքական Փոխանորդ Հայրը զրկած էր դեսպանատուն։

Երէկ, Դատրգիւղի եկեղեցւոյն մէջ, Դեր. Մելքիսեդեկ եպիսկոպոս հոգեհանգիստ կատարեց Տրապիզոնի հանգուցեալ առաջնորդ Տ. Եղիշէ վարդապետ Այվազեանի համար, որ տարիներով քարոզիչ եղած է ի Դատրգիւղ։

Ս. Պատրիարք Հայրը պաշտօնագրով մը ծանոյց Բերայի Թաղ. Խորհրդին թէ Դեր. Ներսէս Վրդ. Խաչատուրեան առժամեայ քարոզիչ կարգուած է Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն։ Տ. Ներսէս վարդապետ երէկ իրիկուն Բերայի եկեղեցին գնաց, ուր հիւրընկալուեցաւ։

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Հայրենիք օրագիրը, որ մայիս 17էն ի վեր դադարման դատապարտուած էր, այս առաւօտէն վերսկսաւ հրատարակուիլ արտօնութեամբ Տպագրական Տեսչութեան։

* * *

Տպագրական Տեսչութիւնը հետեւեալ ազդարարագիրն ուղղած է Ծ-ին հանդէսին արտօնատիրոջը։

Ծ-ին լրագիրը կանոնաց հակառակը գործած ըլլալով, կազդարարուի իր արտօնատիրոջը որ եթէ իր այդ ընթացքը կրկնէ՝ հարկ եղածն ի գործ պիտի դրուի։

27 մայիս

Տնտես. Խորհուրդն, ատենապետութեամբ Մելքիսեդեկ

Արտաքին գործոց Նախարար Թիւրքան փաշա պիտի վարէ նաեւ յանձնաժողովոյ Նախագահութեան պաշտօնը։

* * *

Նորընտիր Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշա, կայս. Իրատէի մը համաձայն, շաբաթ օրը կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանին ներկայանալով արժանացաւ Ն. Վեհափառութեան մեծարանաց։ Սայիտ փաշա, կայս. Թուղթան կրող կայս. Կնիքն ստացաւ համբուրելով զայն։

Ն. Բարձրութիւն կայս. պալատէն ելնելով պալատական կառքերով Պէշիքթաշի նաւամատոյցն իջաւ և անկից հինգզուգաթի նաւակով անցաւ ի Սիրքէճի, ուսկից հանդիսաւոր կերպով Բ. Դուռը գնաց։ Բարձր. Սայիտ փաշա պաշտօնական համազգեստ կը կրէր եւ ձի հեծած էր. Նոյնպէս Շեյխ-իւլ-Իսլամ ճէմալէտտին էֆէնտի։ Ասոնց առջեւէն ձիով կերթար կայս. պալատան առաջին քարտուղար Թահսին պէյ՝ պաշտօնական համազգեստով և կուրծքին վրայ կրելով Խալիթը Հիւմայունը որ կարմիր ծնդուսէ պահպանի մը մէջ դրուած էր։ Հանդէսին առջեւէն կերթային վաշտ մը զօրք իրենց նուագածուներու խումբովը։

Թափորը Բ. Դուռն հասնելով, Բարձր. Սայիտ փաշա առաջնորդուեցաւ Արզ Օտասին, ուր ի ներկայութեան բոլոր նախարարաց և բարձրաստիճան պաշտօնէից, եպարքոսական խորհրդական Թէվֆիք փաշա հանդիսաւոր կերպով կարդաց Խալիթը Հիւմայունը, որուն ուարտումէն յետոյ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ եղան վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։ Բոլոր ներկայք իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին առ Նորընտիր Մեծ-Եպարքոսն։

Բարձր. Սայիտ փաշա այդ հանդէսէն յետոյ կայս. պալատ գնաց և իր շնորհակալութիւնները մատոյց յոտս կայս. գահոյից։

* * *

Բարձր. Սայիտ փաշա առաջին անգամ ըլլալով երէկ Նախագահեց Նախարարաց Խորհրդոյ սովորական նիստին։

* * *

Բարձր. Շեյխ-իւլ-Իսլամը և բոլոր Նախարարք ինչպէս նաեւ Ներքին գործոց Նախարար Վեսմ. Խալիլ Ռիֆաթ փաշա, որուն յանձնուած է Պետական Խորհրդոյ փոխ-Նախագահի պաշտօնն, և Արտաքին գործոց Նորընտիր Նախարար Վեսմ. Թիւրքան փաշա շաբաթ օրը կայս. պալատ երթալով, շնորհակալութիւն մատուցին։

* * *

Արտաքին գործոց Նախարար Վեսմ. Թիւրքան փաշա միանգամայն Առողջապահական փողոցոյ նախագահ ըլլալով, նոյն ժողովոյ անդամք երէկ Ն. Վեսմութեան ներկայացան և իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին։

* * *

Շաբաթ օրը բոլոր նահանգաց կուսակալներուն, Մէջքէի Էմիրին, Եգիպտոսի Խիվին, Եղիպտոսի արտասովոր պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշայի և Պուլկարիոյ օսմանեան պատուիրակութեան քարտուղարին հեռագրաւ ծանուցուեցաւ Բարձր. Սայիտ փաշայի Մեծ-Եպարքոս անուանուիլը։ Ի պատասխանի շնորհաւորական հեռագրեր եկան։

* * *

Օտար դեսպանատանց առաջին թարգմանք շաբաթ իրիկուն Բ. Դուռն երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշայի և Արտաքին գործոց Նախարար Վեսմ. Թիւրքան փաշայի։

* * *

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հնգապահ կարգուած է Պետական Խորհրդոյ օգնական անդամներէն Հիւսնի պէյ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Հալէպի Այնթապ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Սուրիոյ Հոմս գաւառակին գայմագամ Իհսան պէյ։

Մարտիսի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Թրիէսթէի օսմանեան հիւպատոսարանին նախորդ քանչելեր Մուհիպ պէյ։

Պաժավիսի օսմանեան պատուակալ հիւպատոս անուանեցաւ Պ. Բրաֆթի, որ երկար ատեն վարած է տեղւոյն օսմանեան փոխ-հիւպատոսի պաշտօնը։

Պոլսոյ վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազ անուանեցաւ Դատական նախարարութեան պատժական գործոց անօրէն ճէմալէտտին պէյ։

Պոլսոյ նաքնական դատարանին հարցաքննիչ-դատաւոր-անդամ անուանեցաւ Բեիրայի նախնական դատարանին անդամներէն Հիլմի պէյ, որուն յաջորդեց Դատական նախարարութեան վիճակագրութեանց դիւանի քարտուղարներէն Ալի պէյ։

Ականակուռ Օսմանիէ պատուանշան պրեւեցաւ պարկական նախորդ դեսպան Միրզա Խսատուլլահ խանի։

Առաջին կարգի Օսմանիէ՝ Մէջլէն-պուրկ-Շուէրինի դուքսին և երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Լիխնապահին՝ Պ. Յոն Սթուլթերհայմի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Տէօյչ Պանք դրամատան Անատոլիի երկաթուղեաց իրաւագէտ խորհրդական Տոքթ. Զանտերի։

Երկրորդ կարգի Շէֆգատ՝ ռումանական դեսպանին օրդւոյն՝ Պ. Շառլ Միթիլինէօի կնոջը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՅՄՈՒՆԲ.— Մայիս 27 թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Երզրումի, Պրուսայի, Սըվազի, Վանայ, Պիթլիսի և Գումիւշխանէի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

* * *

Պիթլիսի կուսակալի փոխանորդը մայիս 20 ու 21 թուական երկու հեռագրերով հետեւեալը տեղեկագրած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին.

«Գալպ գաւառակի Մէտարիք գիւղի իսլամ բնակիչներէն Միրզա ու Խալիտ դիմում ընելով բողոքեցին թէ իրենք առեւտուրի համար Մուշ երթալու ատենին, ճամբան Շինիք գիւղի հայերէն Միսօղլու Ստեփան իր եօթն ընկերներով վրանին յարձակեր, գոյքերնին ու դրամին յափշտակեր ու զիրենք ծեծեր է և թէ իրենց հետ գտնուող Իպրահիմ անուն տղայ մը նոյն միջոցին անյայտ եղեր է։ Ասոր վրայ հարկ եղածն ի գործ դրուելով կողոպտուածներն ետ առնուեցան ու իրենց տէրերուն վերադարձուեցան և կորսուած տղան ալ գտնուելով իր գիւղը ղրկուեցաւ։ Այդ դէպքին հեղինակներն, որք փախած են, ձերբակալելու համար պէտք եղածն ի գործ կը դրուի։

ԱՒՍԵՐԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Կէս-պաշտօնական կերպով կը հերքուի Բիւլէնդէ Զոյնոէվի այն լուրը թէ Անարաշի կոմսը՝ Պառոն ֆօն Քալիչէի պիտի յաջողէ իբրեւ Կ. Պոլսոյ աւստրիական դեսպան։

—Պառոն ֆօն Քալիչէ իր կնոջ եւ որդւոյն հետ հինգշաբթի օրը Վիէննա պիտի ուղեւորի, ուրկից իր կալուածները երթալով, հոն իր արձակուրդը պիտի անցնէ։

ՄԷՔԼԷՆՊՈՒՐԿ-ՇՈՒԷՐԻՆԻ դուքսը ուրբաթ օրը Քեաղրտխանէի կողմը պըտոյտ մը կատարեց։ Շաբաթ օրն ալ Պէօյիւքտէրէ գնաց, ուր Պէլ Վիւ օթէլին մէջ գերմանական դեսպանատան գործակատար Հէնքէլ տը Տօննէսմարք կոմսը սեղան մը տուաւ։ Ներկայ էին նաև կայս. թիկնապահ Ահմէտ Այի փաշա և գերմանական դեսպանատան պաշտօնեայք։

Դուքսն այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։ Մէկ օր Վիէննա մնալէ յետոյ Գերմանիա պիտի երթայ։

ՎՍԵՄ. ԲԸՏՎԱՆ ՓԱՇԱ.— Քաղաքապետ Վեսմ. Բըտվան փաշա, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած ըլլալով, շաբաթ օրն սկսաւ իր պաշտօնատեղին յաճախել։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ նախորդ դեսպան Միրզա Էսատուլլահ խան շաբաթ օրը Դավրէժ ուղեւորեցաւ աւստրիական Ռոյտօ շոգենաւով և Պաթումի ճամբով։

Մինչեւ որ նոր դեսպանը ժամանէ, ընդհանուր հիւպատոս Միրզա Իսմայիլ խան գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ։

ԼԱՀԷՋԻ օսմանեան նորընտիր դեսպան Ապտիւլհագ Համիտ պէյ մէկ քանի օրէն իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ժողովոյ ուրբաթ գիշերուան նիստին մէջ տեղի ունեցաւ՝ վերջին ընթերցումն այն տեղեկագրին, որ պատրաստուած է հիւծախտին տարափոխիկ ըլլալուն և ձեռք առնուելիք առողջապահական միջոցներու մասին։ Այդ տեղեկագիր օսմաներէնի թարգմանուելով պիտի մատուցուի ի կայս. պալատ։ Ժողովը նոյնպէս որոշեց մնայուն յանձնաժողով մը կազմել այդ ախտին դէմ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Նէլիւոֆ շաբաթ օրը Պրուսա գնաց դեսպանատան Բէյէքպ պահակաւորով։

ՑՈՒՆԱՑ Պարիզը Տ. Անթիմոս ուրբաթ օրը այցելեց Համազգային Անկեւանոցն և վաթսուն ոսկւոյ նուէր մը բրաւ։

ՄԻՇԷԼ ՓԱՇԱ, արտօնատէր Կ. Պոլսոյ քարափանց ընկերութեան, շաբաթ օրը իր կնոջ հետ Մարսիլիէն մայրաքաղաք ժամանեց Մէսաժբրիի Լոպի-բոթոնէ շոգենաւով։

ԻԶՄԻՐԻ Ամալիա լրագրէն առնլով Սապահ կըսէ թէ այս օրերս Ֆրանսական ութ զրահաւորներ Իզմիրի նաւահանգիստը կապաստին։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆՑ ԱՐԿԱԾ.— Հասան աղուն այն գործակատարն, որ անցեալ օր ի Սամաթիա երկաթուղւոյ կառախումբի մը տակ մնալով վիրաւորուած էր, մեռաւ իր առած վէրքէն։

ՍԵՒ ԾՈՎՈՒ մէջ նախորդ շաբթուան փոթորկի պատճառ Պարբէրնի մօտ փոքր առագաստանաւ մը ընկղմելով, երեք նաւաղներ խեղդուեր են։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Պարսկական կառավարութիւնը Ա-ֆ-ֆո և Արէգպան պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է Քաղաքապետութեան ժողովոյ անդամներէն Ահմէտ Խուլուսի էֆէնտիի։

ՊՐՈՒՍԱԷՆ կը գրեն թէ նահանգին մէջ հունձքերն այս տարի առատ պիտի ըլլան։

ՊԻԹԼԻՍԻ գաւառական թերթին մէջ կը կարդանք թէ Մշոյ կէսուր գիւղամբէ Թէրմիթ և Էրկէվանէք գիւղերու քրիստոնեայ բնակչաց ոմանց մէջ անհամաձայնութիւն մը ծագեր է արօտի մը խնդրոյն առթիւ և կռուի փոխուելուն, երկու կողմէն երկու մարդեր վիրաւորուեր են։ Գաւառին հարցաքննիչ դատաւորն ու թաղապետական բժիշկը դէպքին վայրը ղրկուեր են քննութիւն կատարելու համար։ Վիրաւորողներէն վեց անձեր ձերբակալուեր են։

ՔՈՂԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ.— Մայիս 25էն 26 Ատանի մէջ քոլերաէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

—Մայիս 24էն 25, Մէրսինի մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Սիսի մէջ մայիս 25ին քոլերաէ երկու դէպք, որոց մին մահացաւ։

—Մայիս 25էն 26, Թարսուսի մէջ քոլերաէ վեց դէպք, որոց հինգը մահացաւ։ Առաջուան բռնուածներէն երեք մահ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ընկերութեան բաժնետերաց ընդհանուր ժողովը թէև շաբաթ օրն ի նիստ գումարուեցաւ նախագահութեամբ Մաքսուտ Սեպուհ պէյի, սակայն խնդիր ծագեցաւ ժողովոյ կազմակերպութեան օրինաւորութեանը վրայ և վիճաբանութիւններէ յետոյ նիստը դադրեցաւ, որովհետեւ ներկայից մէկ մասը ցըրուեցան։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.— Բ. Դրան ծրագիր մը մատուցուելով, առաջարկուած է օսմանեան երկիրներու մէջ սպառուած ամեն տեսակ գրի թուղթերու իւրաքանչիւր ծրարէն՝ արժէքին համաձայն՝ մէկ մէկ փարա տուրք առնուլ, որով ելմտական գանձը տարեկան հարիւր հազար ոսկիէն աւելի նոր հասոյթ մը պիտի ունենայ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, կըսէ Սապահ, Ալաչկերտի շրջակայքը ձերբակալուեր է Քէլիօ անուն աւազակն, որ փախստական էր և ցարդ կը փնտռուէր։ Քէլիօ յանձնուեր է դատական պաշտօնէից։

ՄԷՔՔԷՆ մայիս 24 թուականաւ կը հեռագրեն թէ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.— Իզմիրի Ամալիէա լրագրերը կըսէ թէ ֆրանսական կառավարութիւնը արտօնութիւն ուզած է Բ. Դուռնէն՝ Միլէի մէջ խուզարկութիւններ կատարել՝ Ապողոնի հին տաճարը գտնելու համար։ Մէկ քանի տարի առաջ անգլիացի հնախոյզներ այդ տեղն արձանագրութիւններ գտած էին, որք այժմ Լոնտոնի թանգարանին մէջ կը գտնուին։

ԲԵՐԱՒ մէջ, կ'ըսէ Մօնիթէօռ, ֆրանսական լաւ ընտանիքի պատկանող երիտասարդ մը Պ. Ֆ. Տ.՝ փախած է թեթեւաբարոյ երիտասարդուհիի մը հետ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղեաց ընդհանուր տնօրէն Պ. Քիւլման իւր կնոջ և աղջկանը հետ անցեալ օր մինչեւ Քէօթահէա գնաց զբօսական պտոյտի մը համար և շաբաթ օրը սաստ վերադարձաւ։

ԹԷՍԻՐՏԱՂԻ ռուսական փոխ-հիւպատոս Պ. Քրիթիքօս մէկ քանի օրէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուի և իր աշքի հիւանդութիւնը կը դարմանէ։ Պ. Քրիթիքօս կատարեալ պէս ապաքինած է։

ԼՈՒՍԱՑԱՐԱՆ.— Պ. Սթրաթիկօբուլօ Եւրոպայի մէջ ընկերութիւն մը կազմած է լուսացարան մը հաստատելու իր կ. Պոլիս, նոր գրութեամբ մեքենաներով։ Այդ լուսացարան Պոլսոյ իւրաքանչիւր թաղերու մէջ ճիւղեր պիտի ունենայ և խիստ ժան գընով թէ ճերմակեղէնները պիտի լուայ և թէ պիտի արդկէ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ Սէլլրէվիլ շոգենաւն, որ Քէսէնտիրէի առջեւ աւազի վրայ խրած էր, անցեալ հինգշաբթի օր ազատուելով, Իզմիր ուղեւորեր է։

ՖԷՐԻԳԻՒՂԻ մէջ անցեալ գիշեր պատահած երեակ սճրին իբր շարժառիթ պատմուեցաւ թէ հեղինակը Թէօտորի իր զոքանչէն ստակ ուզեր և մերժողական պատասխան ընդունելով, գործեր է այդ ոճիրները։ Նորագոյն տեղեկութեանց դէպ յելով, Թէօտորի նիւթական լաւ կացութեան մէջ կը գտնուի և թէ շարժառիթը սիրային տռամ մ'է։ Թէօտոր ուրբաթ գիշեր ձերբակալուեցաւ։

ԱՐԿԱԾ.— Երէկ երեկոյ ժամը կէսին միջոցները, Քէաղրտխանէէն վերադարձող մակոյկ մը, որուն մէջ վեց հոգիէ բաղկացեալ ընտանիք մը կար, Այվանսէրայի առջեւ շրջելով ըլլալն ալ ծովը էնկաւ, բայց մօտակայ նաւամատոյցներէ հասած օգնութեանց շնորհիւ ամենքն ալ ազատեցան։

ԼԱՅՕՆԹԷՆ ԵՒ ԻՒՐ ԹԱՐԳՄԱՆԻՉՔ

Անոնք որ Ֆրանսերէն ուսած են գիտեն թէ որքան խրթնութիւններ ունի Լաֆօնթէն։ Գարագաշեան էֆէնտի այսպիսի հեղինակ մը թարգմանած է գրաբարով. կարելի եղածին չափ հաւատարիմ եղած է Լաֆօնթէնի. մեծամեծ դժուարութիւններու յաղթած է, մանաւանդ որ ոտանաւորով թարգմանած է 241 առակ։ արդարեւ դժուարին, սակայն օգտակար գործ։

Ահա այսպիսի աշխատութեան մը մէջ է որ Յովհաննէսեան էֆէնտի թարգմանութեան երկու երեք սխալներ կը նշանակէ, ի հարկէ անուշադրութեան հետեւանք։ Այդ մարդկային մէկ երկու վրիպակներն ամեն հեղինակի մէջ կը գտնուին. ամեն դպրոցական գիտէ զայն։ Հիւրմիւղ այդպիսի վրիպակներ ըրած է Տեսիմաքի թարգմանութեանը մէջ, սակայն ոչ ոք ի նկատի կ'առնէ ատոնք, մանաւանդ որ հայերէնի սխալներ չեն։

Բայց վկաներու ներկայութեանը Յովհաննէսեան էֆէնտիի առջի գտած սխալները այդ տեսակէ չէին. Յովհաննէսեան էֆէնտին՝ Գարագաշեան էֆէնտիի հեղինակութեանը և մտքին վրայ շատ մը անպարտ նկատումներ պարդելով ի միասին յայտարարեց թէ Լաֆօնթէնի առակները հայերէնէ տաղաչափութեան և ֆրանսերէնի այնքան սխալներ կը պարունակեն որ բնաւ ընդունելի գործ մը չէ այդ թարգմանութիւնը։ Ի հարկէ ընթերցողներէն մէկ մասը գիտէ թէ Գարագաշեան էֆ. Նարարգիր Ռուսմանց անունով գրաբար երկասիրութիւն մը ունի, թէ Մոսիէի ընդհանուր պատմութեան գրաբար թարգմանութեանը մասնակցած է, թէ տեսական և գործնական քերականութեանց հեղինակն է, թէ քընական պատմութիւն մը գրած է, թէ այժմ գրաբար Ս. գրոց բաղդատութեամբը կ'զբաղի. այս գործէն տպագրուած է Ս. Աւետարանը և գործք Առաքելոցը մէկ հատորով և հին կտակարանի առաջին մասը ուրիշ հատորով մը։ Թող գկանայս և գմանկտիս։

Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ

95 մայիս 26

Վակտրան

ՂԱԼԱԹԻԱ, մայիս 29/10 յունիս 1895

Անուանկն. եւ Վճարեալ		Թուականը	Անուանը Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ
100			Բնս. Մէրիա A	64 —
100			» » B 1 %	44 10
100		1831	» » C	30 20
100			» » D (զոցուած	28 14
400			(բացուած	28 11
100			(զոցուած	159 —
Ֆր. 500		1870	Բում. եկպ. (բացուած	158 25
Անկ.	Վճր.			
20	10	1890	Օսմանիէ 4 %	104 —
22	11	1869	Քրէտի ժէն. Օպ.	11 24
10	5	1872	Սօս. Օպ. տը Շ. է Վ.	6 18
140	140	1873	Լաւրիումի	53 —
500	300	1889	Անատոլուի (Բժպ. 3 %	605 —
500	500		Երկաթուղիք (Պրպ. %	315 —
20	8	1882	Թրամուէյ (Բժպ. 50 %	10 90
500	500		(Պրպ.	507 —
500	200	1883	Օսմ. Բէնգի	21 25
1.40	1.40	1892	Օսմ. Տիկարէթ 6 %	3 19
11	5½	1893	Օսմ. Ապահզրն. Ընկ.	8 25
500	500	1832	Զրի Ընկ. Տէրբոս	465 —

ՍԹԵԼԼԱՅՆ (Բրիմ) ԻՌ ԱԶԱՏ	Ծ. Ո.	Դրշ.
8 օրուան հատոր 1000 հատի	3	50
1 ամսուան հատոր	7	50
1 օրուան հատոր	1	65
Ռիլլոր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	50

ՍԹԵԼԼԱՅՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան հատոր 25 հատի	Ֆր.	4 —
1 ամսուան հատոր	»	6 —
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Ծ. Ո. 100 դրշ.էն		210 39
20 Ֆրանքնոց		84 —
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)		197 20
Քրիմիից		51 15
Բուլղ Աղթաղբաշ		8 34
Մէճիտիէ		108 12
Մանր արծաթ		103 —
Մէճաղիր		98 —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի		6 —

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱՐԳԱՑ		
Լոնտոն 3 ամիս	Դրշ.	111 —
Փարիզ »	Ֆր.	32 75
Վիեննա 8 օրուան	Ֆլորը.	10 87½
Պերլին 3 »	Մարք.	18 25

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 10 Ցունիս		
Ռոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ.	Ֆր.	— —
» » C »	»	— —
D (Բացուած	»	— —
(Զոցուած	»	25 72½
Բումելիի երկաթուղի	»	158 18
Բրիսրիդ	»	488 12
Մարսային Պարտատոմսեր	»	515 62
Օսմանիյէ	»	478 75
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	491 25
Պանք Օթոման (անուանկն.)	»	726 87
Ռանթ Ֆրանսական 3 %	»	102 47
» » 4½ %	»	107 40
» Իտալական	»	89 35
Քրէտի Լիոնէ	»	822 50
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	— —
Ֆոնդուառ տ'Իսբրոնդ	»	— —
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	— —
Եգիպտական Միացեալ	»	521 —
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25 225
ԼՈՆԴՈՆ. 10 Ցունիս		
Բումելիի Երկաթուղի	Ֆիորին	85 50
Օսմ. Ռէժի	»	237 —
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես		121 35
» Փարիզի »		— —
ԼԻՈՆՍ. 10 Ցունիս		
Ռոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.		64 25
» » B »		44 50
» » C »		24 75
(Բացուած »		— —
D (Զոցուած »		25 50
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4 % (Երշիւրեալ.		— —
» » 1894 3½ % (Եզգ. Հրկ.ով		— —
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	18 87
Այրընի Երկաթուղի	»	13 —
Միացեալ Եգիպտական	»	103 25
Առանձնաշնորհեալ	»	— —
Անգլ. Ռոնսոլիտ	»	106 25
Ռանթ Հելլենական 5 %	»	— —
» » 4 %	»	— —
Գուլկար. Փոխառ. 6 %	»	— —
» » Նոր 6 %	»	— —
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25 345
ՊԵՐԼԻՆ. 10 Ցունիս		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք		— —
Բումելիի Երկաթուղի	»	150 75
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրնգթ.	»	— —
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20 390
» Փարիզի » 2 ամիս		— —
Մակեդոնիոյ երկաթուղի		— —

ՏՐ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱԳԱՍՏԱՐԵԱՆ

Նախկին օգնական բժիշկ հիւանդանոցներու եւ նախկին օգնական ուսուցիչ Վօքիւիզի դպրեւոցի վարժարանին.

Հիւանդները կ'ընդունի ամ ի օր 6էն 8ը Բերա 17 Թիւ Մեծ-Փողոց Թարլա Պաշը. եւ երկշբ. յորշբ. շաբաթ ժամը 3էն 5. Գալիս Պահճէ-Քաբու քքի բաբուլու (Փիւլպէնթեան) դեղարան։ Աղիատները օրի կը դարմանէ ուրբաթ օրերը։

306 10—15

Օ ՍՕԼԼԷԼ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Զարի վրայ գէնոպոլոր-ոմ, ֆերպոնէրոս մեծ-թափանակ ու փոքրափանակ վաճառատոմ, 42, Քարտէշ, Եէնի խան, Ղալաթիա, 42։

Այս հանրածանօթ վաճառատունն որ մեր երուած հին ապրանքներն ամբողջ սպառած է, իսկամառատունը վերստին բացած է արդոյ հասարակութեան ու իր բազմաթիւ ամառոյներուն կը ծանուցանէ թէ առաջիկայ տօներուն առթիւ այլազան ընտիր ու էն նորաձեւ կերպասներու հաւաքածոյ մը բերելուտած էֆրանսայի եւ Անգլիոյ լաւագոյն գործարաններէն։ Հասարակութիւնը ցնցիր ՁԻՆԺ ՁԻՆԵՐՈՎ հագուստներ պիտի գտնէ, ու գոհունակութիւնը պիտի ունենայ իր ստակը ծախսել՝ աշխատանք հայաթելով տեղացի գործաւորներու։

258 37—48

THE

LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ ԱՆԳԼԻԱ

1852ին հիմնուած

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,540,000 » »

Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քարաշէն և թէ փայտաշէն, կահերու և ապրանքներու վրայ։

Ընդհ. գործակալք ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ և ԸՆԿ. Ղալաթիա, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Թիւ 4 Փոխ-գործակալ

ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ
Պոլիս, Անանիատի խան

ՀԵՆԵԼԱՆԻԻ
ՀԵՆԵԼԱՆԻԻ
ՀԵՆԵԼԱՆԻԻ

1894ի օրինակներ, Տրնյօք օդահան քաուչուներով ու անամէջ քաուչուներով, առաջին տեսակ։

Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Քիւչիւքթիւնէլ խան։ Ներկայացուցիչ անգլիական գործարաններու։

Կը խնդրուի քննել և բաղդատել։ 45

ԳՐԱՄԵՆԵԱԿ

ԹՄԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐՄԱՑՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Քիւչիւք Ապպուլա խան, Թիւ 4. Մարքուսճըլար իշի Ստամպալ։ Ամեն օր կէս օրէն վերջը

Սոյն գրասենեակի անօրէնն, որ եղեր տարիներ Օսմ. դատարանաց մէջ գաղտնի պաշտօներ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հեռուած է, կը վարէ սոյն գրասենեակի անօրինութիւնը։

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ Թոբբ. լեզուաւ Օսմ. ամէն նախաբարոյութեանց և մանաւանդ պէս դատարանաց ուղղելի ամէն կարգի և տեսակի ազերապիր, թիւրազ, լսհա, բրօթէսթօ ինչպէս նաեւ ընկերական, առեւտրական և վաճառականական պայմանագիր, ձգագիր, մուրհակ, նամակ, յօդուած, ազդագիր և այլն։

Ընձեռած է ամէն միջոց և ձեռնհասանձանց ոչակցութիւնն, որոց օժանդակութեամբ կը սատանէ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար տերութեանց Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանաց և Պատրիարքարանաց ուղղելի դատական, առեւտրական, վաճառականական և ընկերական նմանօրինակ ամէն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ հայ. յուն. գեղ. անգղ. գերմ. սպան. խրոշ. ապան. էբրայեց. և պոլոնեզուօք։

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ նոյնօրինակ ամէն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ որ լեզուէ ալ կը պահանջուի։

ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ՝ չափի եւ կնճռալից հաշուոց. Տօմարակալութեան գրութեան վերածումն ակնարկ տուսարաց։

Գաղտնապահութիւն, ճշդապատիւթիւն, երաշխաւորեալ։ 958

ՍԳՈՒԻ ՄՕՌԻ ԶԳԱՆ ՕՇԵՐԱՆ

Երզրզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Եգոդ եւ Պոուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող եմ փոքրիկ ընել, այլ համամայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն թշնամոց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը այտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ծկան իւղն իր այդ վիճակին մէջ գլուխ խմէլեալ եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս անհատարմամակ գիտութիւնն ի վարուց անտի դնչակած է, մանաւանդ այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ Բժիշկ Վեհ. Առաջանի

ՏՕՔԹՕՐ Ա. ՔԱՌԱՔՕԶ

Մ Ա Ս Ն Ա Գ Ի Տ

ԴՆՆՊՄԱՄԻԶԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ ԵՒ ԳԱՂՂ. ԱԽՏԵՐՈՒ

Կը զարմանէ Գաղղիական ախտէ առաջ եկած մարթային հիւանդութիւնը եւ կը կատարէ սոյն գործարանաց վրայ պէտք եղած վիրաբուժական գործողութիւններ։

Հիւանդ կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի, շաբաթ եւ կիրակի օրերն ի Բերա, Եէնի-Զարշի Տէբբօզի տէբբզիին դիմաց, Թիւ 54, իւր դարմանատունը, ժամը 6էն 12 (Ը. Թ.)։ Իսկ երկու շաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերն ի Սիրքէճի, Նալբանդ Թրբական Դեղարանը, ժամը 6էն 11 (Ը. Թ.)։ Կիրակի՝ Բերա եւ ուրբաթ՝ Սիրքէճի մէջ կը զարմանուին հիւանդը։ Թ. 318 1—20

VIN ET SIROP DE DUSART—MARS 87

Հիները կը պատէին կլակը, վասն զի բոցն իրենց համար կեանքի անձնաւորումն էր. Նորերը, որք ցնորքներու տեղ իրականութիւն դրած են, գիտեն թէ մեր կարմը չի կրնար գոյութիւն ունենալ առանց ֆոսֆաթ ալ չօր, որուն նուազումը մեր առողջութիւնը կայայլէ։ Պ. Տիւզառ այս գաղափարը ընդհանրացնելու և անոր գործադրութիւնը իրականացնելու արժանիքն ունեցաւ, լաքթոֆոսֆատ տը չօն հնարելով։ Այս է յաջողութեան պատճառը Տիւզարի գինիին ու օշարակին, որուն միջոցաւ բժիշկներն ամեն օր ուժեր տեղը կը բերեն պարարակ կը բանան ու գլխաւոր գործարաններ կը կանոնաւորեն։

ԳԱՐԵԳԻՐԱՏՈՒՆ, ՋԱՇԱՐԱՆ ԵՒ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ Վ.Ա.ՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՆՊՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ ԵՒ ԳԱՂՂ. Ա

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000 **"ՖԻՆԻՔՍ** Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրերն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր աղբիւրն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ դրամարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի դիպուց համար։

53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունելով լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ

1892 ԹՎՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴԱՐՈՒԹԵԱՆՑ,

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՎԵՀՁԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

20 ՍԷՊԷՐ 1310

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՈՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ

28

ՏՈՒՐՔ. Բ. ԼԱԴՐՕԲՈՒԼՕ, ակնաբոյժ, որ Աթէնքի ակնաբուժական հիւանդանոցին քլինիքին մէջ ծառայած է իբրեւ օգնական, որ հայերէն կը խօսի և որ ապա երկարօրէն ուսումնասիրած է աչքի հիւանդութիւնները Բարլին, Լոնտոնի, Հայտելպերկի և Վիեննայի ակնաբուժական քլինիկներուն մէջ, վերջնապէս եկաւ հաստատուելու մայրաքաղաքիս մէջ։

Ակնաբուժական խորհրդակցութիւնք և գործողութիւնք ամեն օր, կէս օրէն ետք ժամը 1էն 4, Թէփէ-Պաշի, օթել Ռուսալին դէմը, թիւ 1։

Երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը կէս օրէն առաջ ժամ 10—11 հիւանդ կը նայի Ս. Քսանթրիատէս դեղարանն Ղալաթիա, Քարաքէոյ փողոց։

1—39

ՍԱՎՕՆ ՄԷՏԻՔԱՄԷՆԹԷՕ
ԿՈՒՄՈ ԵՒ ԸՆԿ.
SAVONS MÉDICAMENTEUX

ՆՈՐՎԷԿԵԱՆ ԽԱՅԹՂԱՆԻ ՕՃԱՒ, անխուսափելի մորթի փչուկներու, որքինի (թէմրէյի), եռքորի և մորթի ամեն տեսակ հիւանդութեանց։

ՍԱՎՕՆ ՍԻՎԼՖԻՐԻԷՕ՝ յօդային ցաւերու համար։

ՍԱՎՕՆ ԲՈՐՈՔԼՕՒԻՒՐ ՏԻՏՈՒԱՒԺԻՒՐ՝ մորթի ամեն տեսակ հիւանդութեանց դէմ։

ՍԱՎՕՆ Ս. ԼՈՒՍԻՏ ՖԼԷՆԻՐ, որ յանձնարարուած է իբրեւ պահպանող տարափոխիկ հիւանդութեանց, ինչպէս են քոլերա, նեխական տենդ։ Կը դարմանէ մորթի անկանոն արտաշնչութիւնները։

ՍԱՎՕՆ Օ ՊՈՒՐԼՕՒԻՒՐ ՏԻՏՈՒԱՒԺԻՒՐ՝ սնդիկով պատրաստուած բոմատներուն տեղ կը բռնէ՝ մարմնոյն վրայ աճող փոքրամները ջնջելու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և բոլոր դեղարանաց մէջ։

4

ՊԱԶԱՐ ՌԻԻՍ
Ալպերտ Իլիաս և ԸՆԿ.
447, Բերա Մեծ-Փողոց, 451
(ռուսական դեսպանատան քով)
մասնաւորապէս կը գտնուին՝

Սեւ խաւեար ընտրելագոյն.—Զորցած, աղած և հաւեմուած ձուկեր—Թարմ, մաքուր կարագ—Պանիրներ—Ծրչիկներ—Ժամպոն—Լեզուներ—Ֆիլէթօ—Հաւեմուած վրունդ—Հաճարի հաց—Պաքսիմատ—Պիսքիւիթ—Անուշեղէն—Թէյ։

ՄԷՖ պէսպէսոս-ԼԻՔՈ պահեստոյ ոսպէլիա Վատկա և ռուսական առաջնակարգ ըմպելիք

Որոշ գէն

Ծան.—Պազար Ռիւսը չաբաթն երկու անգամ կանոնաւորապէս ապրանք կ'ընդունի։ 210

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵԱՒԻՐ
ԵՐԼԻՒՆԷԼՕՒԼՕՒՆ Ա.Դ.Գլոյ, Կ. Պոլսոյ
և Օպէռայի Քիչ-
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐԼ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Ալպանս	2000	Գլասկոկ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլս	3000	Կալիէզ	5500	Բալտէր	1700
Աբօլօ	5500	Կիդանս	2200	Բլանս	1500
Արկո	2300	Կօզօ	1800	Բոյօ	1000
Արիսսդա	3000	Կրօստնս	2200	Գուլիզդ	2800
Գասանս	3000	Հիրօ	2000	Բիսպէրս	4400
Գօրօտնիս	2200	Հիսսալկ	3000	Բինարտս	3200
Գրամօ	2000	Հինտու	7000	Բօլօ	3000
Գրֆֆալս	8800	Համմէր	1200	Բօմէս	3500
Գէլբս	2600	Այակ	5000	Բօգարիս	3500
Գալիբսս	2500	Ձիւնս	2300	Մարէրնս	4000
Գամէս	2100	Քէլսս	2000	Մանդիակս	8200
Գաբս	2000	Քալբինս	4200	Սարքս	2000
Գօսս	2700	Քօվնս	2200	Սիլվնս	2000
Զիրակս	5000	Լէս	2000	Սօրէնսս	4300
Գլիս	5500	Լէբաննս	4500	Թ. Ուիլքնս	3000
Գօլդբասս	3400	Լիվերնս	3000	Թուբսս	1200
Տիգս	2500	Մալմս	1500	Թօլիսս	2800
Տօմինս	2500	Մարէնկս	4300	Թօրբիսս	900
Տուրս	4800	Մարգելս	5500	Ուրպիսս	5000
Տրաբս	2100	Միլս	2000	Վօլֆուրնս	5000
Էայնամս	2600	Մուրինս	3100	Եէսս	3600
Էլտօրատս	3000	Նէրս	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրս	3200	Սրլանտս	3000	Տիֆայնրնս	260
Տրանս	2600	Սթէլլս	5000	Զրմաս	200
Փոլսան	800	Սգրանս	4500	Զէրս	110
Ֆիտս	700	Սդրս	2000	Մսարիսս	120

Էֆիրշրն Մօնարք 8000 Բիրժարն Մօնարք 8000
Լբրիրն Մօնարք 8100

Իրբս չոգենաւը, նաւապետ Ուաթսրն, ընդհանուր վաճառքով Հբլէն մեկնած է ամսոյս 27ին և յունիս 10ին հոս կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կրնծայուի

Դիմել առ Ֆ. Հիլտ եւ Ռիզ
Գրոշնակալք
Թիւ 17—18, Ռիւսիւք Միլէթ
39 խան, Ղալաթիա

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԵՂԻՆԱՑ
ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ
345, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱՅԻ, 345

Մեր գործառնութեանց աւելի մեծ զարգացում տալու համար վաճառատան մէջ գտնուած ամեն ապրանաց գիներուն վրայ ՇԱՏ ԶԳԱԼԻ ԶԵՂՔ

Ամառուան ամենավայելուչ նորելուկ կերպասներ, շատ աժան գիներով

Շատ գեղեցիկ մետաքսեայ նոր օրինակներով կերպասներ նոր հարսի շրջազգեստի համար, կանգուն 20, 25 եւ 30 դահեկանի, որոց բուն գիները շատ աւելի են։

Մետաքսեայ նորելուկ սեւ կերպասներ, գեղեցիկ օրինակներով. 10, 12, 14 դահեկանի եւ աւելի։

Թաքթա կլասէ, նորելուկ օրինակներով, շրջազգեստի համար, 12, 14 եւ 16 դահեկանի կանգունը։

Մեծ հաւաքածոյ ճուլարի եւ բուն բոնժէի զանազան գոյներով. զեղչուած գիներն են 6 եւ 8 դահեկան, որոնք բուն արժէքին շատ նուազ են։

Թաքթա տուրս սեւ եւ գունաւոր, շատ դիմացկուն տեսակ. բուն արժէքը 12 եւ 14 դահեկան. հիմա 8, 9 և 10։

Կօճէռ կերպասներ, բոլորովին մետաքս, նորելուկ օրինակներ, պլուզի եւ շրջազգեստի համար. 9, 12 եւ 14 դահեկան։

Ճոխ հաւաքածոյ բուրդ և մետաքսախառն բուրդ կերպասներու, զանազան գոյներով և ամենանոր օրինակներով, ազատ և չքեղ շրջազգեստի համար, 5 դահեկանէն շատ աւելի բարձր գիներով։

317 ԳԻՆԵՐՆ ՈՐՈՇ 1—10

ՄԱԹԻՔՕ ՏԷ ԿՈՒՄՈ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ
MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՎ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄ

Մի միայն Բիրուի Մաթիքօի տերեւով պատրաստուած այս ներարկում մէկ քանի տարուան մէջ տիեզերական համբաւ ստացած է։ Կը դարմանէ քիչ ժամանակի մէջ ամենէն յամառ վիզատապները։

ՔԱԲԻԼ ՄԱԹԻՔՕ

Նխուսափելի արդիւնք սերմնահոսութեան դարմանման համար, առանց երբէք յոգնեցնելու ստամոքսն, ինչպէս կ'ընեն բեւեկնոյ յոյժ խէժի քաբսիւլներ։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

3

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԷՀԲԱՐԷ
Ղ.Ֆ.Լ.Ա.Թ.Ի.Ա., ՍԱՆՏԵՐԳԱԲԼՈՒԼ, ԹԻՒ 166
ԳԱՐԱՆԼԷՊ ՖԻՐՈՒՆԻ ԴԻՄԸ

Մէհրաբէ տունը կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան եւ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ եղանակի բազմաթիւ նիւթեր ընդունած է։

Մէհրաբէ տունը կարեւորութիւն չտալով փայլուն ծանուցումներու, կը խնդրէ միայն արգոյ հասարակութենէն որ իր վաճառատունն այցելեն՝ գիներուն չափազանց ժուռկութեանը համոզուելու համար։ Աւասիկ քանի մը նիւթերուն գիները։

1 Կտաւէ սփռոց 6 հոգիի համար	գրշ. 7 1/2
1 Գունաւոր » 6 » »	» 12 1/2
6 կտաւէ անձեռոց սեղանի »	» 12 1/2
12 » » Մէյլի »	» 10
5 » սրբիչներ կամ Արբիշ Թուէլա »	» 12 1/2
12 Կտաւէ Մաշկինակ էրիկ մարդու	գրշ. 10
12 » » կանանց	» 12 1/2
4 Մէյտաբսէ Թաշկինակ, ֆուլար կամ մարսն, ճերմակ կամ գունաւոր	» 12 1/2
6 Թշկնիկ. հնդիկ մետաքսէ բանուած	» 12 1/2
1 Էրիկ մարդու շապիկ կտաւէ օձիրով եւ Մէնշոներով	գրշ. 12 1/2
1 Նապիկ կանանց՝ ձեռքով բանուած	» 12 1/2
2 Ֆիլտիրս ֆանէլա արանց եւ կնց.	» 12 1/2
1 Ֆանէլա կրկին կու. Ծրով, տարբեր ժամերի գրուեմամբ	» 12 1/2
3 Ճերմակ փոքր շապկ. կտաւէ օձիրով	գրշ. 12 1/2
6 Զոյգ գծաւոր գուլպա ֆիլտէքսս	» 12 1/2
3 » գունաւոր կամ գծաւոր գուլպա	» 12 1/2
1 ժամացոյց կամ զարթուցակ ամերիկեան գրուեմամբ	» 12 1/2
1 Շիշ օ տր թոյնոնը ժէլ եղրարք	» 12 1/2

Ասկի։ զատ զանազան անուշահոտութիւնք, սեղաններու ծածկոց, ֆիլտէքսէ ու մետաքսէ գուլպաներ, փոդրակ եւ ուրիշ շատ նիւթեր, խիստ աժան գիներով։ 14—40

ԴՈՆԵԷԻ ԳԱԲՍԻԼՆԵՐԸ
CAPSULES COGNET
Անմիջական կերպով կ'ազէկցնեն ՍԱՍՏԻԿ ՀԱՐԲՈՒԹ, ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ՅՆՑՂԱՏԱՊ (ՊՈՕՆՇԻԹ)։
Կուրծքի հիւանդութեանց դէմ գործածուող դեղերուն ամենէն ազդուն է։
Վաճառատեղին՝ Բարիզ, 43, ՍԷՆԹՕՆԻ փողոց և ամէն դեղարան։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՀԱԼԵՐԷԿ)
ՄՕՐԻՒ ԶԿԵՆ ՕԱՒՑ ԻՒՂ.
Իրափոխիչ ոչ շալ և ոսկրոյ
Գասրասեալ մեսոտ ՍԿՕՏԻ և ՀՕՔԻՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կոթին չափ պատրաստամ է
Մորթ. մէկն հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, ֆոսֆատներու յատկութիւններն ալ ունի
Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոշտանգները
Կը բուժէ հաղը, ցրտաուշութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճաղատութիւնը

Թմիրկնորէն ընդունուած է, պատրաստամ է հոս ուրեք, գիւրամարս է, և փոքրիկ փոփոխ տասնամեայները կը տանին զայն.

Կը պատրաստուի գլխաւոր դեղագործաց քով։

Գործակատարը ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

HAMBURG MUNICH UNITED
ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 8,000,000
Պահեստի դրամ	» 10,028,000
Տարեկան հասոյթ	» 23,250,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բանկութիւններ և տոպրակի մէջ գտնուած վաճառքներ և իրարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Գալաթա, Պահչէ—Քափու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

ՏՐՔ. Ս. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հոստոպել 1852 ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ Հոստոպել 1852
Թիւ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ

Մասնագէտ առանց քաշուելու լիտի արհեստական տկռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած տկռաները, ոսկի ատամնդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի և տկռայի ամեն կերպ խտերն և կը քաշեն առանց ապացնելու։ (Բացի կերակրէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

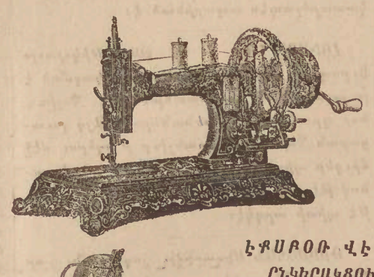

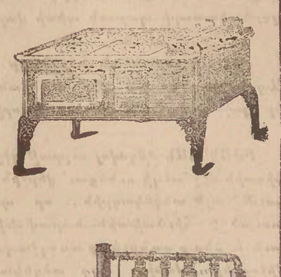

ԷՖՍԲՕՌ ՎԷՐՊԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՑԻՔ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական ճարտարագործութեան այլ նիւթերու, Ղալաթիա, Բէր էմպէ Բազար եւ Մէհրէմէ փողոց, Թիճարէթ խան [Նաւակին կեդրոնատեղի Ռիժիի]

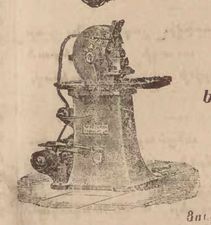

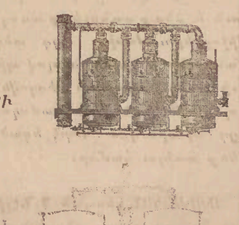

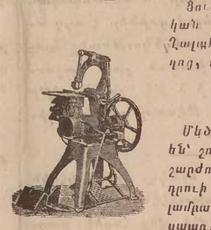

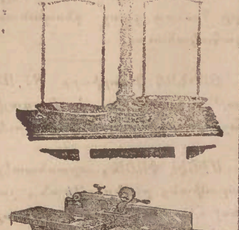

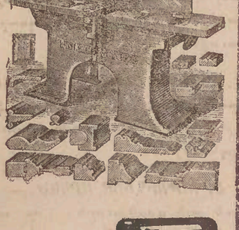

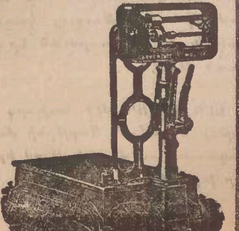

Մեծ մթերք զանազան մեր նաներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայք, կազով ու էլարիւղով շարժող մեքենայք, որոց մին շարժմ ն կը դրուի եթէ յամախորդն ուզէ։ Պարզ բարիւղի լամբարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 տիլոկրամ կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարա։ Կը գտնուին նաեւ ճախարակներ, ծակող մեքենաներ, քերան բացող մեքենաներ, երկաներեթեղէ եւ Ռանդրաքարտէ Թիեղոտամասներ, Թիեղագործութեան, դարբնութեան, կոպդարարութեան, ատաղձագործութեան մեքենաներ, ջրհանները, հերկագործական մեքենաներ, շաղախ, գերմանական երկաթէ գերանիները, ասֆալտ, խայծդանաւոր քարդոն, խոնտանցի անօթ, կազի լամբարներ, ճեմիշի կ՝ զմածք, պիսիրլէդ, կարի մեքենայ, եւն. եւն.

Մասնաճիւղ
Աթէնք, Սոփոլէս փողոց, 11 [նախկին Գորտ Աէնրի]

Կեդրոններ
Սելանիկ, Թորիանէ Սալ, Պիրէոն, Բիւրսան փող.

Գործակալութիւնք
Սելանիկ Մերսին Պէյրութ Դամասկոս Բաղդատ
Իզմիր Հալէպ

Քորֆու, Զանդա, Բարրաս, Քալամատա, Շիրէ, Վլօրա, Ալեքսանդրիա, Դաիրը։

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 29/10 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Դշ. 30/11 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ժամբով
Դշ. 31/12 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 31/12 Սուրհանդակ զէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաֆրա, առաւօտեան ժամ 11ին։
Եշ. 1/13 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուշ 2/14 Ազէքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սաւրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Մայիս 30/11, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն զէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող զուգուորը Զմիւռնիոյ մէջ սիրտ հանդիպելն Թրիպոլի, Գէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 263

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻ ՔԷ ԸՆԿ
Մարսիլիայէ և Պորտ-Սայիտ Քէյ-կանոնաւորապէս բանող

Մէնդրէլ շոգենաւը Պաֆրայի պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսուն, Կիրասոն և Տրապիզոն Ցունիս 12ին իրիկուան ժամ 4ին (Ք. Ե.)։

Լա կոլ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Ցունիս 8ին (Ք. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմելու գործակատար
ԹՈՄՈՔ ԲՐՊՈՒԼ
1054 Մոմհանէ փողոց թ. 108

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ